

3LBX3A

СЕРАДА, 8 ЖНІУНЯ

1928 г.

№ 181 (2988)

Копит асобнага нумару ўсюды 5 кап.

Год выданья

дванадцаты.

1) Рэдантар прышоа ад 11—1 гадз. дзял. тэлефон № 10-74. 2) Сэпратар рэдакцыі—ад 12 гадз. рэдакцыі дзял, тэлефон № 6-19. 3) Начны рэдактар (Арунарыя) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.

Ніраўн. Гл. Кантораю }
Кантора абвестані паднісі } тэл. № 781

Орган Цэнтральн Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б

(Ленин).

Гэтыя ленинскія словы яшчэ ня згубілі сваёй актуальнасці і доўга павінны быць памятай на ўсёй нашай практычнай рабоце. І калі ЦКК-РСІ і яе органы на мясцах могуць пахваліцца сваімі поспехамі ў «праверцы выканання», якое праводзіцца, ня толькі сваімі сродкамі, але і сіламі ўсяе савецкае грамадзкасці; калі для ажыццяўлення лёзунгу «пад кантроль мас» ЦКК-РСІ усё больш выступае ў ролі арганізатара масавага кантролю, то самым слабым месцам у рабоце ЦКК-РСІ з'яўляецца дапамога партыі ў падборы людзей.

ХІ-ї З'їезд КП(б)Б назаў, што «ро-
ля ЦКК-РСІ, як школы па падрых-
тоўцы дзяржаўных працаўнікоў, па-
вінна быць узмоцнена, трэба шырэй
скарыстоўваць сувязь ЦКК з маса-
мі для актыўнай дапамогі партыі і
савецкім органам у справе падбору
працаўнікоў у дзяржаўны і гаспа-
дарчы апарат і ў справе рэгулявань-
ня вылучэнстваў».

Здаецца, што няма ў нас сыстэматычнай працы для выканання гэтай важнейшай дырэктывы партыі і нават ня досыць усвоены шляхі іх выканання. У 1926-27 годзе ЦКК-РСІ было праведзена падрабязнае абследаванне стану вылучэнства ў БССР, у выніку чаго былі выпрашчаны ад каштоўных прапаў.

Виниклі готай прецэ і вопыт другіх рэспублік і ляглі ў аснову прынятай ЦК УсеКП(б) пастановы «аб задачах партыі ў справе вылучэнства рабочых і сялян у дзяржаўны апарат», дзе дакладна ўстаноўлена роля кожнай з арганізацый (партыйнай, прафэсійнай, савецкай і кааперацыйнай), у справе вылучэння рабочых. У гэтай пастанове ў кароткіх рысах зазначаны і задачы КК-РСІ ў гэтай галіне, а імяна: «Неабходны больш актыўны ўдзел КК і РСІ ў пытаннях вылучэння шляхам адбору вылучэнцаў на сталую працу ў дзяржаўны апарат з ліку праявіўшых сябе пры абследванні, шляхам выяўлення пасада, на якія мэтазгодна пасылка новых вылучэнцаў, і праверка работы кіруючай установай у частцы вылучэння».

Выявілася на практыцы, што лепшым шляхам ажыццяўленьня гэтае пастановы зьяўляецца:

настанови змушували:

а) правдивіше розвізійній праці «сілами робочих і селян», усе більшай і більше уцягування мас у практичну працю РСІ, уважливіше адносини і сталае вивучэньне прыцягваемых да працы людзей і паступовае вылучэньне ад прасцейшых даручэньняў да больш складаных, сталае назіраньне за ростам працаўнікоў, якія вылучаюцца, і сыстэматычная дапамога ім у іх кантрольнай працы;

Антываенныя дэманстрацыі працоўных ў 14-ыя ўгодкі імперыялістычнае вайны

ЖАХ БУРЖУАЗІЇ ПЕРАД ПРАДЭТАРЫЯТАМ

У прадмесьці Парыжу арыштавана 2.000 чалавек

ВЕРЛІН. 5. 4-га ^{*}жніўня ў Люстартэне (найвялікшае прадмесце Вэрліну) праходзіла дэманстрацыя супраць вайны, арганізаваная кампартыі і чырвоным саюзам францускай. У дэманстрацыі ўдзельнічалі некалькі дзесяткаў тысяч чалавек. Калены дэманстрантаў, якія сьцікаліся ў усіх канцоў гораду, неслі пламняці сьцягі ў лёзунгімі: «Ліга Нацыяў—Ліга вайны», «Сусьветны імперыялізм утварае блэк супраць СССР», «Толькі пралетарская рэвалюцыя можа даць чалавецтву мір», «Імперыялістычную вайну ператворым у грамадзянскую».

Грузавікі з п'янірамі з лятэру імя Варашылава былі аб'ектам асабліва жорсткіх аваяцкіх. Прамоўцы, якія выступалі ў Люстгартене з 15 трыбун, заклікалі да барацьбы супроць неяснае імперыялістычнай вайны, супроць кааліцыйнай палітыкі сацыял-дэмакратаў, за аб'яднаньне рабочых мас пад сьцягамі Леніна і Лібнехта. І да абароны СССР.

У той-жа дзень праходзілі антыва-
нныя дэманстрацыі ў Франкфурце
та Майне, Кёльне, Майнцы, Вісбадззе-
це, Тамніцы, Гальле і іншых гара-
дах.

БЕРЛІН, 5. 4-га жніўня ў Берліне
раходзіла вялізарная антываенная
деманстрацыя, арганізаваная «між-
народным саюзам інвалідаў вайны і
рацы», пад лёзунгам «вайна імпе-
рыялісцкай вайне». Дэманстранты
абраліся ў пралетарскіх раёнах і
арганізавалі паход. На пляху сьлед-
зілі дэманстранты раздаваліся вы-
шкі: «Далёў імперыялісцкую вайну».
Цяпер інвалідам дастарчальную да-
памогу, «Рабочыя, абараняйце
СССР». На мітынгу выступаў стар-
шыня саюзу інвалідаў, камуністыч-
ны дэпутат рэйхстагу Грэф.

Ангельская газета аб інтэрв'ю т. Чычэрына

ЛЕНДАН. 6. З ангельскіх газет па-

У ЛЁНДАНЕ 29 ліпеня адбылася дэманстрацыя работніц супроць небяспені Імпэрыялістычнай вайны. 1.500 работніц сабрала дэманстрацыя. Наперадзе дэманстрацыі ішлі 50 работніц, якія дэлегаваны „на-сланьніцамі міру“ (Амбасадаро оф піс) у СССР.

Тав. Чычэрын пра пакт Келёга

„ХОЦЬ ТАК ЗВАНЫЯ ДЗЯРЖАВЫ—ІНІЦЫЯТАРЫ ПАКТУ—ПАМІЖ САБОЮ ўжо згаварыліся, але, калі-б яны сапраўды хацелі зрабіць з пакту нешта іншае, а ня зброю падрыхтоўкі вайны супроць СССР, яны мелі-б поўную магчымасць распачаць з савецкім урадам перагаворы... я магу заявіць, што наш урад гатоў прыняць удзел у гэтых перагаворах“.

У гутарцы з прадстаўнікамі друку народны камісар па замежных справах тав. Г. В. Чычэрны наступным чынам выказаўся аб пакце Келёга і аб адносінах да яго СССР.

«Так врачи пакт Келёга эбо вы

згаварилися, але налі-б яны сапраўды хацелі зрабіць з пакту нешта іншае, а ня зброю падрыхтоўкі вайны супроць СССР, яны мелі-б поўную магчымасць распачаць з савецкімі ўрадам перагаворы. Іх жаданне ц

ПАРЫЖ, 6. 3 *причины забороны дэманстрацыі пад адкрытым небам, якая была назначана на 5-е жніўня ў Іўры, муніцыпалітэт гэтага парыскага прадмесьця прадаставіў у распараджэньне кампарты ўсе муніцыпальныя будынкі. 5-га жніўня раніцай гэтае рашэньне было апратэставана прэфектурай Сэны, якая забараніла ўсякія сходы на ўсёй тэрыторыі дэпартаманту. Распараджэньнем прэфектуры ўсе грамадзкія будынкі Іўры былі забраны з-пад загалу муніцыпалітэту і зранку заняты ўзброенай паліцыяй і жандармэрыяй. На ўсёх падступах да Іўры знаходзіліся паліцэйскія кардоны. Як паведамляюць газэты, раніцай былі праведзены выобыскі і арышты ў розных камуністычных арганізацыях, а таксама ў арганізацыі чырвоных франтавікоў, саюзу запасных і ў рэвалюцыйнай асацыяцыі былых удзельнікаў вайны. Да 3-х гадзін дня было зроблена звыш 500 арыштаў. Намеснік мэра Іўры быў таксама затрыман і адпраўлен у прэфектуру. Па ўвештых рэдакцыі «Юманітэ», увечары было арыштавана звыш 2 тысяч чалавек. Уначы затрыманым былі адпущаны, за выключэньнем 100 чалавек, пераважна чужаземцаў.

Камуністычнае паў- станьне ў войску

ШАНХАЙ, 30. Ангельская газета ў Ханькоў «Цэнтраль Чайна Пост» паведамляе, што ў Пінкіне (Цзяньсі) стварылася сур'ёзнае становішча, бо войска, якое там знаходзіцца паўста-ла 23 ліпеня і далучалася да каму-ністў пад камандай Чоў Пон-ціна і Ю Пон-ціна, каб устанавіць савецкую ўладу ў гэтай акрузе. Зносіны ў Пін-кіным перарваны. Вайсковыя ўлады Ханькоў лічаць становішча сур'ёз-ным, бо паўстаўшчыя пагражаюць вя-лікаму гораду Льюян.

Па звестках кітайскіх газет ад 30 ліпеня, паўстаньне не задумана і вайсковыя ўлады Ханькоў і Чанша пасылаюць у раён яго войска па ўсіх маршрутах.

**„Сьцяг рэвалюцыі
будзе лунаць над
усім сьветам“**

СССР і пакт Ке- лёга

«Правда» ў перадаўцы піша:
— У інтэрв'ю Чычэрыва выказані
пазцыцы СССР па пытанні аб та-
аваным «пацце Кельёга». Намеча-
вмест пакту, тая акалічнасць, што
ініцыятары пакту, відавочна, паба-
жышы ўдзелу ў ім СССР, не за-
прасілі яго, у асаблівасці характа-
французско-брытанскіх агавароў,—
усё гэта вельмі прэзрыста паказва-
што перспектывы ўдзелу сведкаў
ўраду ў пакце нельга лічыць знач-
нымі.

Аднак, саветські уряд з поўним правам не выключае магчымаасць нашага ўдзелу ў перагаворах аб пакце ў адпаведнасці з матывіроўкай дадзенай у інтэрв'ю Чыгчырына. Мы краіна мірнае працы, мы—адзіная краіна, якая з вялізарнайшаў пашыранасцю і ўпартасцю адстойвае сапраўдную справу міру. Сам факт існавання СССР прадстаўляе сабою адну з рашучых, калі не самую рашучую перашкоду, якая не распадкае імперыялістычны пачаццё другой сусветную крываўную бойку імёна дзеяў гэтага імперыялістычнага свету так палёна нападае на дзяржаву Саветуў.

Не спадзяючыся абсалютна ні на якія ілюзіі з паводу «пацыфісцкіх» намераў узброеных да кіпцюроў імперыялісцкіх зброў, мы гатовы скарыстаць усялякую, нават самую малую магчымасць паставіць у прынцыповую плоскасць пытання не аб міры і вайне, змагацца за зацвярджанне міру, яўліцьліна вещь перад усім працоўным светам настойліваю пранаганду міру. Мы, у адзнаку ад усіх імперыялісцкіх дзяржаў, ёсць такая краіна, якой няма чаго крывадушнічаць, няма чаго «чырванець» у размовах аб міры. Толькі мы можам паставіць гэтак пытанне на прынцыповую вышнюю. Выход пльненне нашых прадстаўнікоў у жанеўскай канферэнцыі, наша прапанова аб усеагульным разброенні выклікалі недарма такую вялікую хвалу сапцунця срод працоўных усяго свету і так убурылі супроць нас авантурыстых капіталістычнага дзярэу.

Як бы там ні було—асноўная лінія нашай палітыкі застаецца такой найімязменнай: гэта—ёсць і будзе палітыка міру, палітыка актыўнай барацьбы за міжнародны мир.

Міністрскі крызіс і банк Комзучыад

(Ад нашата италијанска кореспонденција)

З пачатку бягучага году Мусалі пачаў праводзіць палітыку чысткі дзяржапарату ад нацыяналістыч. г. ан. правых каталікоў філа-фапі-
стых, якія адкалося ў жніў
1924 г. ад партыі «Пополары». Па-
сады зводненых нацыяналістыч з

11

У панскай Польшчы

ЗАЧЫНЕНЬНЕ "ТАВАРЫСТВА ВОЛЬНАДУМЦАЎ"

Дэфэнзава зачыніла "Польскае Товарищество Вольнодумцаў" і яго мясцовыя арганізацыі ў Варшаве, Лодзі, Бондзе, Сасноўцы, Заверці, Жэжы і Пабянінцы.

ПРАГРАМА ЗЬЕЗДУ ЛЕГІОНЭРАЎ

Абвешчана агульная праграма зьезду легіонэраў у Вільні 12-га жніўня. На зьезд прыедуць блізка ўсе міністры і ўсе выдатныя пісььнікі. Агулам у Вільні чакаюць прыезду 6.000 чалавек. У 10 з паловаю гадзін ратэі адбудзецца пасьвячэньне сьвяту Віленскага аддзелу легіонэраў, пры чым скажа казаньне вядомы сваёй вагнучасьцю біскуп-пісььнік Бандурскі. У 12 гадз. адбудзецца ўрачыстае пасаджэньне ў залі месцавае рады. Вечарам у 6 з паловаю гадзін адбудзецца даклад Пілсудскага.

КАНФІСКАЦЫІ

Канфіскавана "Жэчпосполіта" №223 за артыкул аб цэнзурным тавіньне на пошце і № 17 тыміўскі "Халонка Правада" за артыкул: "Біць і штургаць", а таксама за карыкатуру на Пілсудскага.

ХАЎРУС УЛАДЫ З АБШАР-НИКАМ

Ад 23-га ліпеня цаліцця забастоўка калі 300 батракоў у фальварках Лавіска Пулаўскага павету. Паўтамовы староста дапамагае абшарніку замяніць бастуючых вакольнымі сялянамі.

НАПАД НА ДРУКАРНЮ АФІЦЫЁЗНАЕ ГАЗЭТЫ

Уначы на 30 ліпеня ў Кельцах некалькі неадамых людзей напалі на друкарню кельцкае газэты "Правада" блёку "Опінія" раскідалі ўсёе набор і раскідалі кабы і трыфтыкі.

У Літве

Проціпольская дэманстрацыя

Блізка наля граніцы з Польшчай у Літве адбыўся вялікі мітынг літоўскага сялянства. Прэзыдэнт Літвы Сметона сказаў вялікую прамову, у якой востра нападаў на апазыцыю і на Польшчу. Мітынгам прынята рэзалюцыя, якая заклікае ўрад на ісьці ні на якіх ўотупіні Польшчы ў справе Вільні.

Ня кіём, дык палкаю

"Літвува Ліда" паведамляе, што міністэрства ўнутраных спраў гатуе праект замены "ваеннага становішча" ў Літве "становішчам узмацненьня аховы".

Перагаворы перагавораў з Нямецчынаю

Літоўска-нямецкія перагаворы аб гандлёвай умове прыпынены на неазначаны тэрмін.

У Заходняй Беларусі

Паўтарамесячнае кручкатворства з прысудам па справе

VI КАНГРЭС КАМІНТЭРНУ

Сілы імперыялізму і пралетарская рэвалюцыя

Канадзкі дэлегат т. СПЭКТАР

Шырокая дыскусія па справаздачым дакладзе тав. Бухарына на VI кангрэсе паказала, што агульная ацэнка становішча і асноўная праблема тактыкі і стратэгіі пралетарскае рэвалюцыі намечаны Выканкомам Камінтэрну правільна.

Адным з цэнтральных пытаньняў дыскусіі было падзяленьне пасьляваеннага пэрыяду на тры этапы. Першы этап—востры крызіс капіталізму, магутны узлёт масавага рэвалюцыйнага руху, прарыв імперыялістычнае сыстэмы ў яго расійскім зьвяне, пачатак сусьветнай пралетарскай рэвалюцыі ў кастрычніку 1917 году.

Другі этап—паражэньне пралетарскага руху ў Заходняй Эўропе, пачатак аднаўленьня капіталізму на аснове зьніжэньня жыццёвага ўзроўню мас, наступленьне частковай адноснай стабілізацыі капіталізму.

Трэці этап—перапавышэньне даваенных норм капіталістычнае пра-

дукцыі на аснове рацыяналізацыі і ўзмацненьня эксплёатацыі рабочых мас, разьвіцьцё вытворчых сіл капіталізму і значныя крокі ў галіне тэхнічнага прагрэсу, наступленьне рэканструкцыйнага пэрыяду ў капіталістычнай гаспадарцы і фарсаваньне працэсу трэставаньня, картэляваньня, манопалістычных і дзяржаўна-капіталістычных тэндэцыяў.

Для трэцяга этапу характэрна, і гэта зьяўляецца цэнтральным пунктам, абстрактнае супярэчнасьці капіталістычнае стабілізацыі, накіраваньне ўсё новых і новых міждзяржаўных канфліктаў і абстрактнае кілясавае барацьбы ўнутры асноўных краін капіталізму. Характэрна капіталістычнае стабілізацыі атрымлівае некалькі іншы зьмест у гэтым трэцім этапе ў параўнаньні з яе асноўнымі рысамі ў другім этапе, і гэта аналізаваньне мае рашучае значэньне для тактыкі камунізму.

Адмаўленьне трэцяга этапу і зьмяшчэньне яго з другім этапам пасьляваеннага капіталізму сьвідраве асноўныя рысы сучаснага імперыялізму, як ён ёсьць, і пераходнае выразнаму акрэсьленьню асноўных задач кампартыі.

Трэці—рэканструкцыйны—этап пасьляваеннага капіталізму паказвае, што выхад капіталізму з ваеннага хаосу не выпадковы, што разьвіцьцё капіталізму адбываецца на новай аснове, што тэхнічны прагрэс выклікаў уздым вытворчых сіл капіталізму, што, нарэшце, іменна адгэтуль растуць і накіраваны ўсё новыя і ўсё больш вострыя супярэчнасьці капіталістычнае сыстэмы. Неразумнае ўсёй важнасьці і правільнасьці тэзісу аб трэцім этапе выклікае няўменьне арыентавацца ў складаных зьявах сучаснага капіталізму, паказвае неадпаведнае выхадзіць з рэальнага вучоту капіталістычнай сапраўднасьці. У той час, як стабілізацыя азначала толькі выхад капіталізму з пасьляваеннага

хаосу, рэканструкцыя азначае далейшае разьвіцьцё капіталізму на новай аснове, накіраваньне і абстрактнае новых супярэчнасьцяў, якія выдучу да новай барацьбы, да новых сусьветных канфліктаў. У гэтым асноўнае аб'ектыўнае данае адрозьненьне паміж другім і трэцім этапам і пасьляваеннага капіталізму.

Усё гэта робіць зразумелым, чаму цэнтральным пытаньнем пралетарскае палітыкі зьяўляецца ваенная праблема. Сацыял-дэмакратыя і імперыялістыя кроўна зацікаўлены ў тым, каб затушаваць, змазаць пытаньне аб вайне.

Замытаючы сьляды, гэтыя рэакцыйныя сілы імкнуцца зваліць віну з хворай галавы на здаровую. Сацыял-дэмакратыя так малююць становішча: «дэмакратызацыя капіталізму ідзе самімільнымі крокамі, усюды красуе здавальненьне і пакой; камуністыяж парушаюць гэту стройную гармонію капіталізму крыкамі аб вайне, бо сваёй цэнтральнай ідэяй яны абралі сусьветную пралетарскую рэвалюцыю, якая павінна прысьці праз браму сусьветнай вайны». Сацыял-дэмакратычныя шулеры, якія гуляюць мечанымі картамі, у сваёй тупой наглысьці стараюцца падсунуць камуністам лэзунг: «нйхай жыве вайна!»

Камуністыя выходзяць у сваёй тэтыцы з таго аб'ектыўнага факту, што падрыхтоўка да вайны ёсьць злосьць капіталістычнага дня. Вялікая дзяржава—рэвалюцыя можа пачаць дзейнічаць у выніку абстрактнага ўнутраных супярэчнасьцяў капіталізму, але на першы плян капіталістычная практыка высувае сусьветныя канфлікты. Сапраўднейшым талмудзізмам было-б ізаляваць унутраныя супярэчнасьці капіталізму ад знадворных і наадварот. Паміж імі існуе цесная дынамічная сувязь. Пытаньне аб вайне ёсьць цэнтральнае пытаньне, бо ў ім, як аб'ектыўна даным

зьявішчы, сканцэнтраваны ўсе вузлавыя цэнтральныя праблемы як краху капіталізму, так і разьвіцьця пралетарскае рэвалюцыі. Галоўнаю небясьпекаю ў камуністычным руху зьяўляецца недаацэнка барацьбы з вайною. Іменна ў гэтай недаацэньцы крыюцца зародкі і тэндэцыі правага ўхілу, з якім трэба весці рашучую барацьбу.

Сьлянкае пытаньне займала ў спрэчках па справаздачым дакладу пачэснае месца, і гэта зьяўляецца станючым фактам. Бясспрэчна, што стабілізацыя капіталізму ўскладняе работу кампартыі сярод сялянства, але яна не павінна быць аслаблена. Разам з тым, яшчэ большую ўвагу камуністыя павінны зьвярнуць на заваяваньне сельска-гаспадарчага пралетарыату і сялянскае беднаты.

Робота ў масавых арганізацыях, заваяваньне прафсаюзаў, арганізацыя моладзі, большая ўвага руху беспрацоўных і цэлы рад іншых праблем высунуты і аформлены з выстарчальнай яснасьцю кангрэсам. Задача больш энэргічна разгарнуць дзейнасьць кампартыі ў Паўднёвай Амэрыцы, важнасьць нагрэцкага пытаньня, неабходнасьць сачыць за разьвіцьцём руху ў Індыі, кіраўніцтва барацьбою кітайскага пралетарыату і сялянства—усе гэтыя пытаньні падрабязна разгледжаны і абмеркаваны кангрэсам.

У новай абстаноўцы выключнае значэньне набывае тактычны паварот кампартыі ўлева. Ангельская кампартыя змагла перамагчы правы лэзунг стварэньня рабочага ўраду пад кантролем выканкому рабочае партыі, французская кампартыя вываляецца ад парламанцкіх ілюзіяў і будзе сваю дзейнасьць на аснове лэзунгу: кіляса супроць кілясы. Чэская партыя патрэбна большая ўстраска, каб перамагчы правую небясьпеку. У Нямецчыне таксама неабходна барацьба супроць правых элемэнтаў.

Нямецкі дэлегат т. БРУНО ЗІГЭЛЬ

На першае месца высуваецца задача партыйнага адзінства, якое не павінна парушацца дробнымі разгалосьсямі. Ленін метка і правільна пісаў некалі: «Калі мы будзем гнаць ня усім паслухмяных, але разумных людзей і пакідаць толькі дурняў, дык мы партыю змарнуем». Ідэалігічнае выхаваньне партыі дапамагае перамагчы бяспрынцыповыя канфлікты і ўзмацніць адзінства кіруючых цэнтраў і партыйных мас.

Нам неабходна влізнейшая вытрымка. Мы знаходзімся напярэдадні грозных іспытаў. На адным канцавоьсі канцэнтруюцца страшэнныя сілы імперыялізму, узброеныя да зубоў усімі прыладамі зьнішчальнае тэхнікі, і сацыял-дэмакратыя з усей яе влізнейшай растаропнасьцю. На другім канцавоьсі зьбіраюцца сілы камунізму, які павінен ўзмацняць свае партыі, заваяваць масы пралетарыату, прыцягваць шырокія пласты сялянства для апошняе і рашучае сутычкі.

Аднадушша ў прызнаньні ідзі ператварэньня імперыялістычнай вайны ў грамадзянскую

Спрэчкі по дакладу тав. БЭЛА

ТАВ. БЭЛ

вала ў арміях. Мы падрыхтавалі салдацкія масы, каб яны былі гатовы ў любы момант паўстаць супроць капіталістычнае дзяржавы. Мы змаглі пры самых цяжкіх умовах падняць склікаць канфэрэнцыі нашых вайсковых арганізацыяў. Бывалі і правалы такіх канфэрэнцыяў, тым ня менш яны мелі вялізнае значэньне для работы ў арміі. Мы імкнуліся да прыцягненьня ў нашу арганізацыю абсалютна верных афіцэраў, як тэхнічных дарадцаў інструктараў і г. д.

Дакладнае вывучэньне сіл праціўніка зьяўляецца неабходнай прадумкай пасьлявавай барацьбы супроць яго. Камуністычныя партыі павінны падрыхтаваць да работы ў барацьбе супроць вайны з большай адвагай, чым да гэтага часу. Неабходна ўважваць з штодзённай агітацыяй барацьбу супроць прызначэньня рабочае кілясы капіталістычных краін з барацьбою супроць падрыхтоўкі імперыялістычнае вайны супроць СССР.

Мы павінны неадмацэньваць значэньня работы ў наёмных арміях. Лэзунг да работу наёмных арміяў, высунуты ў тэзісах, бязумоўна правільны. Ён далкам і поўнасьцю сундае,—зьяўляе тав. Бэл,—з поглядам Леніна на гэтае пытаньне. Мы ведаем, што сацыял-дэмакратыя і рефармісцкая прафсаюнавая дэмакратыя падтрымліваюць буржуазію ў падрыхтоўцы вайны. Наша задача скаладаецца з выкрыцьця сапраўдных мэт буржуазіі і напярэдадні адпраўкі войска.

Мы абавязаны ўсімі сродкамі палітычнай буржуазіі і перамагчы вядзеньню вайны. Для гэтага мы павінны арганізаваць супраціўленьне ў першую чаргу на прадпрыемствах. Цэнтральнай ідэяй тэзісаў зьяўляецца ператварэньне імперыялістычнае вайны ў грамадзянскую. Вратаньне ня ёсьць самамета, а толькі сродак для падрыхтоўкі магутнасьці імперыялістычнае арміі. Лэзунг аб стварэньні пралетарскае міліцыі ўсім правільны. Апошняя накіраваная кампанія супроць

Шляхі замежнай палітыкі Фінляндыі

З усіх акраінных дзяржаў Фінляндыі ваўсёды выдзялялася асаблівым характарам сваёй замежнай палітыкі. Панаваўшая да сусьветнай вайны ў найбольш уплывовых фінскіх колах скандынаўская арыентацыя дапамагала правільнасьцю ў Фінляндыю нямецкага ўплыву, які ўжо пусьціў глыбокія карані ў скандынаўскіх краінах. Імперыялістычная вайна акрыліла фінляндскую буржуазію надзеямі на матчынасьць, у выпадку перамогі Нямецчыны, пры яе падтрыманьні адлучыцца ад царскае Расіі. Дапамога, якую арабіў нямецкі імперыялізм фінляндскай буржуазіі пры задушэньні пралетарскае рэвалюцыі 1918 г., нагадала абярнуць Фінляндыю ў нямецкую калёнію і пасадыць у ёй аднаго з нямецкіх прынцаў у якасьці фінскага караля. Але паражэньне Нямецчыны, а потым распад яе гаспадаркі і рэвалюцыйнае зьмяшчэньне краіны далі моцны аргумент у рукі англафільтруючых лібэральных колаў Фінляндыі, якія ў процівагу манархічным элемэнтам, якія арыентаваліся на Нямецчыну, павалі прапаведваць арыентацыю ў бок перамошай Антанты і, ў першую чаргу,—Англіі.

З таго часу ангельскі ўплыў у Фінляндыі пачаў моцна расьці, грунтоўчыся на прагрэсуеючай ролі ангельскага капіталу ў замежным гандлі Фінляндыі (вываз у Англію складаў у 1927 годзе 40 і больш процантаў усяго фінляндскага экспарту), а таксама на выключным інтарэсе Англіі да фінскае затокі і да самой Фінляндыі, як бліжэйшай суседзі СССР.

Ангельскі ўплыў у Фінляндыі пацягнуў за сабою паслабленьне традыцыйнай асыярожнасьці яе замежнай палітыкі. Узмацніліся тэндэцыі да збліжэньня Фінляндыі з прыбалтычнымі дзяржавамі і нямінучым удзягненьнем яе ў накіраваны супроць СССР балтыцкі саюз, які адаўна падтрымліваецца польскай дыпльматай. Але гэты ўхл фінляндскай палітыкі, нікі якой дагнунца з Лёдану і Варшавы, сустракаў і сустракае да гэтага дня процідзейнічаньне ў асыродзішчы цыварозых элемэнтаў фінляндскае грамадзасьці, якія прытрымліваюцца старой асыярожнай палітыкі неўмяшаньня ў балтыцкія інтрыгі.

Так, напрыклад, яшчэ ў 1922 годзе вядомы фінскі палітык англафіл Холсці, дзяржаўні фінляндскі прадстаўнік у Лізе Нацыяў які быў у той час міністрам замежных спраў, задумаў уваходжаньне Фінляндыі ў так званы «Варшаўскі акорд»—праект стварэньня процісавецкага балтыцкага блёку з Польшчай на чале. Аднак, уся гэта выдумка была правалена фінляндскім соймам і сам Холсці страціў свой пост.

Няма чаго і гаварыць, што разрыв англа-савецкіх адносін падаў новыя надзеі фінляндскім прыхільнікам стварэньня балтыцкага саюзу на чале з Польшчай. Рад выступленьняў фінляндскіх палітыкаў як на арэне Лігі Нацыяў, так і па-за ёю, з завастрэньнем увагі сусьветнае грамадае думкі вакол «расійскае небясьпекі», закончыліся абраньнем Фінляндыі ўвосень 1927 г. у раду Лігі Нацыяў. У гэтым абраньні эўрапейскі друг, як і савецкі, багчы знак ухвалення работы фінляндскае дыпльматы ў кірунку маральнае падрыхтоўкі процісавецкага блёку.

У дадатак усяго ў канцы мінулага году зьмяніўся ўлад у Фінляндыі.

Судзіда Есэвіч закончыў працоўку матываванага прысуду па справе „Грамады“. Прысуд займае каля 40 старонак друку на машыцы. У бліжэйшыя дні ён будзе разасланы засуджаным і ад моманту даручэння ім прысуду пачнецца доважэннем тэрмін на паданне апеляцыі.

Больш як паўтарымесячнае працоўнае матываванага прысуду паказвае, з якімі цяжасцямі прымаюцца стужкіна Віленскага судовага. Засудзіць людзей на катару аказалася лямей, чым больш-менш пісьменна выказанне надставы свайго прысуду. Адшукаў матываў дэла такога жорсткага і недарэчнага прысуду—сапраўды цяжкая справа.

Арышты ў Слоніміскім павесце

У аёцы Сурэвіч, Слонімскае імяні, і наставу арыштавана 8 чалавек, за надзорных у прыпадках да кампарты.

Крамка Янкі Станкевіча

Польскі ўрад зацвердзіў „Гаспадарчы Звязь“ Янкі Станкевіча на ўсю Польшчу. У сувязі з гэтым абмяліся „перасмарты“ прэзідыуму. Старшынё „абраны“ арганом Міхаіл Гузюўскі, а сам Янка саваўся за яго плечы ў якасці першага заступніка. „Звязь“ пачынае выдаваць новую часопіс пад назваю „Беларускі Гаспадар“. Рэдактарам будзе лічыцца Гузюўскі.

Камуністычныя адовы ў Сьвянцяншчыне

У раёне Ігналі-Сьвянцянны ў першыя дні жніўня было раскідана шмат камуністычных адовай. Паліцэйскае следства ня дала вынікаў.

Буйныя сумы за выратаванне чужаземных суднаў

АДЭСА, 7. Лёнданскі арбітражны суд прысудзіў на карысць Саўгандльфлёту значныя сумы за выратаванне чужаземных суднаў, пацярпелых аварыю ў Чорным моры ў 1925-26 г. За выратаванне грэцкага пароходу „Раліс“ суд прысудзіў 4.800 ангельскіх фунтаў, за выратаванне італьянскага пароходу „Албанія“ прысуджана 8.000 фунтаў. У бліжэйшыя дні адбудзецца разгляд іскаў Саўгандльфлёту на суму 11.000 ангельскіх фунтаў.

У пятніцу, 10 жніўня, а 7-й гадзіне ўвечары ў памяшканні летняга тэатру оаду „Прафінтэрн“ окінаецца

сход парт. і праф. актыву для абгаварэння

5-гадовага пляну на-роднай гаспадаркі.

Даналічч т. Карлілі.

Члены ЦК, ЦКН, АК і АК КП(б)Б, бюро ЦК і АК ЛКСМБ, РК КП(б)Б уваходзяць па сваіх мандатах.

Астатнія атрымліваюць білеты ў РК КП(б)Б.

Менскі раён КП(б)Б.

Ліманюўскі (Польшча) зазначае, што антываенная прапаганда павінна быць звязана з штодзёнай барацьбою за эканамічныя патрабаванні рабочае класа. Пры гэтай рабоце неабходна заўсёды мець на ўвазе канчатковую мэту—спаданне буржуазіі.

Васільлеў (Выканком Камінтэрну) зазначае, што ў спрэчках вельмі мала гаварылася аб практычным выкананні настановаў 8-га пленуму Выканкому Камінтэрну аб барацьбе з вайнавай небяспечкай. Самая актуальная практычная задача звязана са стварэннем апорных пунктаў камуністычных партый на важнейшых прадпрыемствах. Адказы на разасланую ЦК кампартыі Нямецкай кіравніком заводзкіх ітэчэк анкету аб настроях рабочае класа ў звязку з вайнавай небяспечкай паказваюць, што большасць рабочых ня верыць у блізкасць вайны. Антываенная работа сэкцыі Камуністычнага Інтэрна-

побач з рэгулярным войскам, магутнае ўзброенае нерегулярнае войска, фашысцкія атрады. Польска-літоўскі канфлікт становіцца з кожным днём усё больш і больш вострым. Польшча пачынае ўжо сканцэнтравана войска на літоўскай мяжы. Усёсць другі Інтэрнацыянал выказаўся за фактычнае падтрыманне ваенных плянаў Пільсудскага. Кампартыі залучаюць, што яны ўжываюць усё, каб вайну супроць СССР арабіць вайною грамадзянскай.

Пасля прамоў дэлегатаў Грэцыі, Палістыны, Кітаю, Сельінтэрну, Нарварі, Інданэзіі пасаджэнне закрылася да раніцы 6-га жніўня.

МАСКВА, 6. На 23-м пасаджэнні кангрэсу 6-га жніўня, раніцою, працягваліся спрэчкі па дакладу тав. Бала аб мерах барацьбы супроць вайнавай небяспечкі.

Спэктар (Канада) зазначае, што кандава кампартыя яшчэ не правяла неабходнай работы ў галіне падрыхтоўкі мабілізацыі мас супроць вай-

ны. Яна павінна развіваць сыстэматычную работу супроць вайны і ўцягнуць у яе ўсе пласты працоўных мас Канады.

Потым слова прадастаўляецца тав. Яраслаўскаму, якому дэлегаты кангрэсу наладжваюць бурную авацыю. „Я хацеў падзяліцца з вамі,—гаворыць т. Яраслаўскі,—практыкаваць на працы ў рабоце ў арміі. Калі наша партыя знаходзілася ў падпольні, нам прыходзілася праводзіць гэту работу ў вельмі цяжкіх умовах. Гэту работу мы пачалі ў 1902-1903 г.г. і цэнтр цяжару перанеслі на маладых рабочых прызыўнага ўзросту. Нашы арганізацыі размяркоўвалі сярод новабранцаў лістоўкі і мы стварылі каля 20 нелегальных салдацкіх газет. Мы сканцэнтравалі нашу работу ў наасобных часяках арміі і ў асабліва, ў артылерыі і тэхнічным войску. Мы скарысталі бяспраўнае становішча салдат і беспалавечную дысцыпліну, якая пана-

вала ў вайсковым лагэры, каб кантраляваць Выканком Камінтэрну выданне літаратуры, якая змяшчала б у сабе практыку барацьбы ў рабоце ў арміі і флётце, а таксама практыку і навуку мінулай імперыялістычнай вайны. (Гучныя воплескі).

Прамовай т. Яраслаўскага спрэчкі па дакладу тав. Бала закончыліся. Потым выступаў з заключным словам Бал.

—Пытанне аб будучай імперыялістычнай вайне,—пачаў тав. Бал,—займала цэнтральнае месца ў рабоце 6-га сусветнага кангрэсу. Толькі невялікая частка выступаўшых прамоўцаў палемізавала з тэзісамі, прапанаванымі мною. У спрэчках выявілася, што большасць гаварышчаў у агульным і цэлым далучаецца да асноўных момантаў тэзісаў. Гэта частка тэзісаў, у якой гаворыцца аб Лізе Нацый, аўсім ясна паказвае, што Ліга Нацый звязана збройнай падрыхтоўкі імперыялістычнае вайны. У тэзісах адзначана важнасць работы сярод нацыянальных меншасцяў і арганізацыі маркоў. Мы

ССОР у Польшчы зноў падвыджае, што пытанне аб вайне звязана з цэнтральным пытаннем нашага часу. Наш абавязак падтрымаць савецкі ўрад у яго імкненні да захавання міру і ўзмацніць нашу барацьбу супроць імперыялістычнае вайны. Я спадзяюся, што калі мы, выканаўшы ўсе гэтыя задачы, ратуючы навідаем гэту работу, дык у выпадку вайны, фронт сацыяльнай рэвалюцыі на ўсёх краінах, бязумоўна, пашырыцца.

Пасля заключнага слова тав. Бала кангрэс аднагалосна прыняў за аснову тэзіс аб мерах барацьбы супроць вайнавай небяспечкі, прапанаваны тав. Балам. Тэзісы перададзены для далейшае распрацоўкі ў спецыяльную камісію.

Наступнае пленарнае пасаджэнне кангрэсу адбудзецца 8-га жніўня, вечарам. У парадку дня пасаджэння—даклад тав. Бухарына аб праекце праграмы Камінтэрну і рабоце праграмавай камісіі кангрэсу.

рабінэт з міністраў замежных спраў у асобе Пракопа, які быў апошнягады фінскіх пасланнікам у Польшчы і лічыўся за вайнака прылічніка абліжэння а алошай. Натуральна, што ўсёсць замежныя друк разглядаў прыход новага ўраду, як далейшы этап на ўцягненні Фінляндцы ў планы стварэння балтыцкага саюзу. Але прапудейнічаючы гэтаму ў Фінляндцы сілы былі і на гэты раз досыць жывучымі і прымуцілі самага Пракопа ўжо ў лютым гэтага году выступіць з інтэрв'ю, у якім ён адмажываўся ад ідэі балтыцкага блёку. Сяледам за ім яшчэ больш рэзка гэта арабіў у красавіку бягучага году фінскі пасланнік у Барліне сацыял-дэмакрат Вуоліокі, які выступіў, як відаць, па прэстыж даручэнні Фінляндскага ўраду з адвадным інтэрв'ю ў „Дэйлі Тэлесграфу“.

Ці азначаюць памяненні вышэй выступленні Фінляндцы дэстаў супроць уцягнення краіны ў балтыцкі блёк крах ангельскага ўплыву ў Фінляндцы? Ніколькі. Яны паказваюць толькі, што метады адкрытае агітацыі на карысць балтыцкага саюзу заменены іншымі замаскаванымі палітычнымі фармулёўкамі. У гэтых адносінах характэрна для Фінляндскае палітыкі тое, што ў апошні час нагляднае амякненне барацьбы паміж скандынаўскай і балтыцкай арыентацыяй, якое знашло сваё палітычнае адлюстраванне ў стварэнні формулы аб пасадрадніцкай ролі Фінляндцы, як „зв'язваючага зв'язка“ паміж скандынаўскімі і балтыцкімі краінамі. Гэта формула пачынае ўсё больш заважываць сабе права грамадзянскага ў Фінляндцы. Пад сыцягам яе Фінляндцы і дамагалася летась абрання ў раду Лігі Нацый.

Палітычны змест гэтай канцэпцыі яшчэ нельга азначыць з поўнай яснасцю. Але бяспрэчна, што ў ёй адчуваецца лужкая рука ангельскае дыпламатыі, якая імкнецца пралажыць мост паміж непапулярнай у фінскіх грамадзкіх колах ідэяй балтыцкага саюзу і градыцыянай арыентацыяй у бок Скандынавіі, шляхам абліжэння абедзвюх дзяржаўных груп у магутны скандынаўска-балтыцкі саюз, з гэтаю забеспячэння сабе ў ім кіруючага ўплыву.

Гэта работа ангельскае дыпламатыі знаходзіць падтрыманне ў самай Фінляндцы. Грамадзянская думка апошняй ухільваецца звязвання дэсу краіны з балтыцкім блёкам, баючыся ізаляцыі ад Скандынавіі і лічыць за лепшае прытрымлівання сапраўднай лініі—захавання самых цесных палітычных узаемаадносін як з заходнімі, так і з паўднёвымі суседзямі.

А. Андр.

Да рабкораў

У чацьвер, 9 жніўня, у памяшканні клубу імя Леніна (б. Чырвоная зала)

АДБУДЗЕЦЦА

сход усіх рабнораў, ваеннораў.

членаў рэдкалегій насяценгазет Менску.

Будзёж абгаварваць пытанні падрыхтоўкі да ўсесаюзнай рабсельмкорайскай нарады

Рэдакцыя

ПАРТЫЙНАЕ БУДАЎНІЦТВА

Папярэднія вынікі

(Н.-Барысаў, „Чырвоная Бярэзіна“)

Агляд працы ў цэху на ф-цы „Чырвоная Бярэзіна“ ў парадку добраахвотнага партінструктажу гаркомам скончав.

Вось што паказаў гэты агляд:

Рост цэх'ячэк быў недастатковы, за апошнія 6 месяцаў прынята 32 чалавекі. Асабліва слаба расьце КСМ.

Цэх'ячэйкі здавальняюча кіруюць гаспадарчым жыццём фабрыкі, але ня ўсе паставоны выконваюцца дырэктарам. Некаторыя мерапрыемствы праводзяцца без ведама цэх'ячэк.

Недастатковая праца з беспартыйным актывам, вучоту апоніяга няма, наведванне сходаў беспартыйнымі рабочымі надта слабае. На сходы ячэйкі прысутнічае 6-7 чал. беспартыйных.

Актыўнасць пры абгаварэнні пытаньняў на ячэйцы здавальняючая.

Характэрна адзначыць, што шмат рабочых ня ведае свайго сакратара цэх'ячэйкі.

У працы ячэйкі ўведзена пляна-васць.

Пытаньні аб вылучэнні рабочых на адказную працу па цэх'ячэйках не абгаворваюцца, а праходзяць непасрэдна праз парткалектыў.

Групоргі вылучаны непасрэдна парткалектывам. Групоргамі ніхто ня кіруе, і яны ніякай працы не выдуюць. З грунтоўнымі пытаньнямі партыйнага жыцця групоргі незнаёмы.

Грунтоўныя пытаньні бягучай партыйнай палітыкі ня досыць прапрацоўваюцца на ячэйках.

Апошняя адова ЦЕ УсеБП(б) аб самакрытыцы не ўва ўсіх ячэйках прапрацавана. На сходах беспар-

тыйных гэта адова таксама мала абгаворвалася.

Гутаркі ў абедзены перапынкі праводзяцца па пляне, але з недастатковым вучотам патрабаванняў рабочых.

Кіраўніцтва прафесійнай працы цэху з боку цэх'ячэк амаль што адсутнічае. Цэхавыя сходы рабочых па лініі фабкому не праводзяцца. Калектыўны дагавор прапрацаваны на цехах слаба.

Для палепшання працы ў цэху намечан рад мерапрыемстваў.

Парткалектыву прапанавана ўвесць цэнтр цяжару працы перанесці ў цэхі, зрабіўшы цэх'ячэйкі адказнымі за працу ў цэху. Пераглядаець склад групоргаў і палепшыць кіраўніцтва іх працай, вылучыць індывідуалаў і групавых агітатараў.

Наладаць працу з беспартыйным актывам, завесці вучот гэтага актыву, уцягваючы лепшую яго частку ў партыю.

Бюро парткалектыву неабходна дабіцца, каб паставоны цэх'ячэк, якія не сустракаюць парэчання з боку дырэктару і фракцыі фабкому, праводзіліся ў жыццё безадкладна.

Палепшыць кіраўніцтва прафесійнай працай па лініі цэху і ўвесці ў практыку сыстэму цэхавых сходаў рабочых.

На сходах рабочых прапрацаваць апошнюю адову ЦЕ УсеБП(б) аб самакрытыцы, таксама азнаёміць рабочых з важнейшымі паставамі партыі.

Цэх'ячэйкам перыядычна правараць ступень выканання дырэктыў вышэйшых парт'органу аб масавай працы.

Усё гэта павінна палепшыць масавую працу ў цэху і на фабрыцы.

Язеп Бімбад.

Некаторыя вынікі

самакрытыкі

(Высачанскі раён, Віцебскай акругі)

За апошні месяц, у выніку разгортвання самакрытыкі сіламі партыйных, камсамольскіх і беспартыйных мас, быў выяўлен рад хваравітых зьявішч, якія ў сваёй перспэктыве ставілі б нас перад пэўнымі пагрозамі.

На ільнапрадзільнай фабрыцы імя К. Маркса, дзе маецца 500 з лішкам рабочых, амаль на вачох парткалектыву, фабкому на працягу доўгага часу грунай майстроў браўся хабар, п'яніставалі і г. д. Дзякуючы ня досыць уважліваму кіраўніцтву з боку аб'яднання (Дзвіна), слабасці працы фабкому і няўважлівым адносінам да прапагоў рабочых і маладых спецаў з боку дырэкцыі ф-ка мела за 1-е паўгоддзе страт на 80.000 руб.

У мяст. Бабінавічы, якое знаходзіцца ў 23 верстох ад цэнтру раёну, у кааперацыі засела радня, якая ў сваёй дзейнасці перайшла ўсякія межы. Лаянка з боку прыказчыкаў і помста за пайшчыкаў звяляліся самымі „нармальнымі“ рэчамі. Праводзілася няправільнае разьмеркаваньне хлеба, атрыманне грошай ад пайшчыкаў без занясення іх у адпаведныя кнігі і г. д.

Надзвычайна характэрная падрабязнасць: калі па хадайніцтве РК быў прысланы інструктар спажыўсаюзу для правэркі і ўстанавлення гэтых фактаў, то на пасаджэнне праўленьня зьявілася 300 чал. сялян, з якіх 26 выступіла ў спрэчках па гэтых ненармальнасцях у каапэратыве.

Выядны пленум РВК, які адбыўся 22 ліпеня, у некаторых селасветах прыцягнуў масу сялян, якія дэлавіта выступалі па пунктах парадку дня пленуму.

Усё гэтыя факты сьведчаць аб тым, што лёзунг самакрытыкі гуртуе ўсе сілы пралетарскай і працоўнай масы навакол партыі для барацьбы з усімі хваробамі на фронце змаганьня за сацыялістычнае будаўніцтва.

Палярны.

Масавая праца на ф-цы „Прафінтэрн“

(Барысаў)

Масавая праца ф-кі „Прафінтэрн“ праводзіцца ў надта цяжкіх і складаных умовах. Ф-ка працуе дзень і ноч, без абедзенных перапынкаў і без днёў адпачынку для ўсёй ф-кі. Рабочыя маюць выданыя дні на чарзе. Пераход рабочых з начной змены ў дзённую праходзіць маленькімі групамі. Гэты ўмовы патрабуюць ад парт'ячэйкі гібкіх метадаў працы, але правэрка працы ў цэху паказвала другое. Парт'ячэйка ўсюды „лазірае“ сваімі спецыфічнымі асаблівасцямі, але нічога ня робіць для таго, каб праставіць сваю працу да гэтых асаблівасцяў.

Яшчэ ў 1927 годзе былі выпущаныя пяхоты, але яны за ўвесь час нічога не рабілі. Парт'ячэйка іх не правярала, не інструктавала і не дапамагала ў працы. Большасць пяхотароў ужо забыліся, што яны звязваюцца пяхотамі. У выніку гэтага ніякай працы ў цэху не праводзіцца і не праводзілася.

Некаторыя добраахвотныя арганізацыі заміраюць і ніякай працы не праводзяць. Так, яч. МОПР налічвае ў сваіх радах 90 членаў. Уся праца выражаец-

ца ў зборы членскіх унесаў. Тое самае можна сказаць адносна яч. ОЗЭТ, якая налічвае 60 членаў, тут нават і ўнесок слаба збіраюцца.

Больш менш адвальняюча працуе шэфская ячэйка, якая рэгулярна выязджае ў вёску, пасілае бібліятэчку і праводзіць растлумачальную працу. Праца яч. Асавіахіму ў апошні час замірае.

Адова ЦК УсеБП(б) аб самакрытыцы раскідана на сьценах у цехах, прапрацоўвалася на адкрытым партсходзе. Рабочыя цікавіцца гэтым пытаньнем. На партсходзе выказалася 15 чалавек, яны скардзіліся на тое, што выкрытыя недахопы слаба зьяшчаюцца. Асабліва мала ўвагі звяртае Бумтрест на прапановы рабочых. Амаль што ўсе прапановы вытворчае нарады і камісіі па лізе Бумтресту застаюцца на паперы.

Добраахвотныя партінструктары, якія праводзілі агляд працы, распрацавалі супольна з ячэйкай рад мерапрыемстваў на ажыццяўленьні масавай працы ў цэху, выходзячы з умоў фабрыкі.

С.

Скарцілі папярэвае мора

(Смалавіцкі раён, Менскае акругі)

Войнт працы паказаў, што правядзення да гэтага часу мерапрыемстваў па рацыяналізацыі партпарату ў раёне значна ажывілі працу партарганізацыі.

Ліквідаваньне ўсіх пастаянных калегій і камісій дало магчымасць уцягнуць больш шырокія колы радавых партыйцаў у партработу.

Для далейшага спрашчэння працы партпарату лічу неабходным увесці наступныя прапановы:

Адмовіцца ад насьмлі ў райкомах працоўнага бюро і сходаў ячэк.

Рэзалюцыі ня пісаць у „тры паверкі“ (дасягненні, недахопы, арабіць у далейшым), а пісаць толькі канкрэтыя прапановы далейшай працы.

У райкомах ня весці журнал уважальных папер, бо ён ніякай карысці не дае, а толькі заграмаджае працу. У ячэйках аўсім ня граба весці журналы уважальных і выходзячых папер.

Вынікі правядзення кампаніі паход-

зіць на нарадах актыву, або на пашырэнным бюро, што дасць магчымасць выраўнаць і не паўтараць мінулых памылак, а потым ужо пераносіць на сходы ячэйкі, а вынікі некаторых кампаній і аўсім на сходы не заслухоўваць. Гэта дасць магчымасць разгрузіць нарады для сходаў ячэйкі.

Практыкаваць нарады ячэйкавага актыву па наасобных пытаньнях партработы прана з беднагоў, з беспартыйным актывам, (праца сельпартарганізатараў, культмасавае праца ячэйкі, праца сарод батрацтва, і г. д.) вылікаючы на нараду тых партыйцаў, што працуюць у той галіне працы, па якой склікаецца нарада.

Уважэнне гэтых мерапрыемстваў дасць магчымасць ажывіць працу ў партарганізацыі.

С. Нортман.

Падпісатца на 2 пазыку індустрыялізацыі — клясавы абавязак кожнага працоўнага Па БССР папярэдняя кампанія па падпісцы ідзе паспяхова

Унікнуць памылак мінулых кампаній

Пазаўчора, 6-га жніўня, адбылася нарада сакратароў ячэек пры Ка-стрычэўскім райкоме. Асноўным пытаннем нарады былі мерапрыемствы (агітацыйныя і інш.) па рэалізацыі другой пазыкі.

З спрэчак па дакладзе тав. Тан-хілеўскага выявілася становішча гэтай работы на маскох. Аб чым яно гаворыць?

Асноўнае і самае галоўнае — ра-бочая маса зацікаўлена пазыкай, прад'яўляе да яе вялікую цікавасць, ёсць пэўны ўдзельнік да падпіскі на аблігацыі.

Аднак, выступаўшыя таварышы адзначалі, што ўвесь гэты ўдзельнік, зацікаўленасць могуць быць добра выкарыстаны толькі пры наяўнасці добра пастаўленай падрыхтоў-чай працы. Выпадкі паўтарэння памылак ранейшых кампаній могуць прывесці да адмоўных вынікаў.

Напрыклад, вузел МББ яшчэ да-гэтуд ня мае аблігацый першай

пазыкі індустрыялізацыі, у чым вінаваты шляхавыя органы, якія праводзілі падпіску. Зусім зразумела, што гэта адмоўным чынам дзейнічае і на рэалізацыю другой пазыкі.

Нарада прапанавала наступныя мерапрыемствы: 1) безадкладна прыступіць да складання камісій садзейнічання па распаўсюджван-ні пазыкі (не ва ўсіх прадпрыем-ствах яны маюцца); 2) лезунгам партарганізацый павінна быць: 100 проц. атопу і 100 проц. за-работку, 3) насыцен газетам, шэф-таварыствам і іншымі арганізацыямі весці сістэматычную растлумачальную работу; 4) ячэйкам дару-чана перыядычна інфармаваць другі і райком аб ходзе кампаніі.

Пры добрым правядзенні ўсіх гэтых мерапрыемстваў можна быць упэўненым у паспяховым пра-вядзенні кампаніі.

К.

Віцебск ужо даў 20.000 руб.

Ня глядзячы на тое, што пад-піска на другую пазыку фак-тычна пачнецца 1-га верасня, па Віцебшчыне ёсць ужо вы-нікі папярэдняй падпіскі. За апошнія тры дні працоўныя Ві-цебшчыны ўжо падпісаліся на суму звыш 20.000 руб.

Ня менш, чым на месячны аклад

Агульны сход супрацоўнікаў праўлення Дзяржстраху 2-га жніў-ня слухаў даклад аб другой па-зыцы.

У ліку прынятых пастаноў най-больш важнымі з'яўляюцца:

1) стварэнне камісіі садзейні-чання, якой даручана правесці падпіску; 2) сход выказаў па-жаданне, каб падпіска кожна-га была ня менш яго месячна-га акладу.

За два дні падпіскі ўжо падпіса-ліся на 7.605 руб., што складае 106 проц. месячнай зарплаты. На пазыку падпісаліся ўсе. Некато-рыя таварышы падпісаліся на суму значна большую, чым ме-сячны аклад. Напрыклад, тав. Слабадзёнак падпісаўся на 100 р., а яго зарплата складае 46 руб., таксама т. Швабоўскі і інш. Усё гэта паказвае, што працоўнікі добра ўразумелі значэнне пазыкі. Р.

Камсамольцы пачалі

Камсамольцы Капыскіх кахляна-плітаных заводаў «Пралетары» на сходзе ячэек аднагалосна ўхвалілі падпіска на другую пазыку інд-

Праваднік пазыкі ў вёсцы — сельская парт'ячэйка

5-га жніўня бягучага году на сходзе Івана-Гарадніцкае ячэйкі КП(б)Б асабліва ўвага была звяр-нута на пытанні распаўсюджван-ня другой пазыкі. Уся ячэйка ка-лектывам паставіла падпіска на аблігацыі другой пазыкі, што складала суму ў 210 руб. Гэта толь-кі першая частка нашай рабо-ты. Другая — асноўная будзе за-ключацца ў тым, каб весці пад-рыхтоўчую, растлумачальную ар-ганізацыйную работу сярод ся-лянства па распаўсюджванні аблігацый пазыкі. Наша ячэйка мае толькі 9 чалавек, але яна зможа зрабіць многа, галоўным чы-нам, таму, што кожны з нас до-бра разумее ўсё значэнне і ва-рысць пазыкі для пралетарскае дзяржавы. Арцыховіч.

Менскае акрфа рых-туецца да рэалізацыі

Да гэтага часу ў акрфа ня бы-ло спецыяльнага чалавека для пра-вядзення рэалізацыі пазыкі. У су-часны момант для рэалізацыі дру-гой пазыкі індустрыялізацыі пры акрфа выдзелен спецыяльны інспек-тар, які будзе наглядаць за пра-вядзеннем гэтай справы.

Акрфа арганізавала папярэднюю падпіску па прадпрыемствах, для чаго выдзелена спецыяльная аэрагулавая камісія садзейнічання рэалізацыі, якая трымае сувязь са ўсімі камісіямі па прадпрыемствах і ўстановах. Акрфа выдзеліла 9 ча-

Падпіска праходзіць з вялікім уздымам

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). Першыя весткі аб выпуску па-зыкі індустрыялізацыі выклі-калі ўдзельнікам сярод рабочых і служачых гораду.

На заводзе «Рухавік Рэва-люцый» падпіска за 1 дзень да-ла звыш 6.000 руб., у два ра-зы больш, чым уся падпіска на заводзе на першую пазыку індустрыялізацыі.

Калектыву служачых акр-

фінальду падпісаўся на 2.300 р.

Супрацоўнікі Дзяржбанку падпісаліся на 2.070 р. Маладыя рабочыя гарбарні «Пралетарскі Шлях» паста-навілі набыць аблігацый па-зыкі на суму 2.210 р.

Стралкі аховы Заходніх чы-гунак падпісаліся на 1.250 р.

3.

Чарга рабочых у і дзяржбюро на падпісцы на пазыку.

Падпіска пашыраецца

— На заводзе «Пралетары» за адзін дзень рэалізавана пазыкі на 1.200 руб.

— На заводзе «Бальшавік» адна група рабочых ужо падпі-салася на месячны заробтак — на 700 руб. Другая група — на 350 руб.

— Па Слуцку — сярод слу-жачых гораду ўжо распаў-сюджана другая пазыкі на 2.500 руб.

— У Акрфа першы дзень пад-піскі даў 7.555 руб. Падпіс-

лася 103 супрацоўнікі. 100 про-цантаў аклад у — самы меншы размер падпіскі.

— Заводскі камітэт леса-пільнага заводу «Пралетары» па заслужаным інфармацый аб другой пазыцы, акрамя раду пастаўнай аб арганізацый камі-сіі і г. д. тут жа правёў пад-піску сярод членаў і кандыда-таў фабзайкому. Кожны пад-пісаўся ня менш чым на поўны аклад пэнсіі — усяго на 750 руб.

Р. Д.

АБ ХЭМІЗАЦЫІ КРАІНЫ

Артыкул дырэктара інстытута прыкладнае хэміі акадэміка Н. С. Курнакова

У будучай вайне, дзякуючы росту ваеннай тэхнікі, ня будзе падзелу на фронт і тыл.

Хуткалетнія, дасканалы ўзброеныя аэрапланы, ўжыванне атрутных і смяротных газаў паставіць пад па-грозу ўсё мірнае насельніцтва. Ваен-ная падрыхтоўка неабходна ня толь-кі тым байцам, якія ў радок рэгу-лярных армій будуць адбіваць вора-га, але і ўсім шырокім масам пра-цоўных.

Магчымасць ускрысчываць ад смяротных газаў і іншых відаў хэ-мічнае ваіны звязана з распаўсю-джаннем сярод рабочых і служачых вайскова-хэмічных ведаў.

Мы шмат звярталі і звараем увагу на прыцягненне працоўных да дакладных навук. Але першае месца сярод гэтых навук па важ-насці для насельніцтва, па вялі-кім значэнні ў час, калі выбухне вайна, павінна быць адведзена хэміі.

Хэмію павінна быць арганізава-ны ў поўнай адпаведнасці з тымі задачамі, якія на іх ускладаюцца. Тут нельга абмежавацца аднымі да-кладамі або лекцыямі. Хэмія — наву-

гэта значыць, узмацніць, развіць хэміяпрамысловасць, якая была да рэвалюцыі ў самым зародку. Узмац-ненне, росквіт хэмічнае прамысло-васці гэта ня толькі абавязковая ўмова нашай абарондольнасці, але і адзіны шлях да індустрыялі-зацыі краіны і павышэння інтэнсіў-насці сельскае гаспадаркі.

Няма магчымасці нават каратка пералічыць тыя прыкладныя галіны, дзе мае значэнне хэмія.

Досыць зазначыць, што Нямеччы-на найбольш перадавая краіна ў справе развіцця хэміі, яшчэ ў да-ваенны час вырабляла каменна-вугальнай смалы, якая да таго часу

Аўтадор на паперы

(Ліст з Барысаву)

За кароткі час свайго існаван-ня аўтадораўскія арганізацыі ў БССР ужо паспелі разгарнуць вя-лікую работу, як па вярбоўцы чле-наў, так і па вучэбнай рабоце.

Моцна адстае ў гэтых адносінах Барысав. Яшчэ ў красавіку гэтага году Менскае акруговае праўлен-не Аўтадору з'явілася ў адпа-ведным лістом у РВК і райком з просьбай ўзяць на сябе арганіза-цыю Аўтадору. Праўда, пасля гэта-га быў выдзелены арганізатар і сякая-такая работа была пачата. Але гэта работа яшчэ невыстар-чалая. Усяго да гэтага часу з'ар-ганізавалася 3-4 ячэйкі (з іх аформлена толькі 1) з агульнай колькасцю членаў 170. Прычым характэрна, што ячэйкі былі заложаны не на асноўнай базе далей-шай работы, г. зн. на буйных фабрыках, а пры саюзах саўган-дальслужачых, транспартнікаў і пры 7-м дарожным вучастку. Ніякай агітацыйнай работы ў горадзе не праводзіцца. Ня было ніводнага ра-бочага сходу па пытанні Аўтадо-ру, ніводнага дакладу. Зараз пры-маюцца меры да арганізацыі ячэек на некаторых заводах, але гэта робіцца бюракратычным шляхам.

Поспехамі ў вучэбнай рабоце таксама барысавскі Аўтадор пе-хваліцца ня можа. За ўвесь час арганізаваны толькі 1 гурток пры саюзе саўгандальслужачых па на-вучанні вадзельскае аўта і па-чынае працаваць 2-гі аўта-тра-тарны гурток. Яе вядома з газет, барысавскі Аўтадор праспаў та-ксама і вадзельскае. Наогул, пакуль што справы дрэнныя, відаць, што масовыя арганізацыі яшчэ не раз-варушыліся, між тым у Барысаве ёсць буйная база для работы.

Л. Градзянскі.

УВАГА РЫБЕ І РАКУ

(Ад нашага віцебскага карэспандэнта)

Практыка рыбных гаспадарак у Зах. Эўропе паказвае, што для па-вядзення рыбных багаццяў краі-ны неабходна абавязковае таварнае гаспадарства рыбы. З гэтай мэтай у 1926 г. у акрузе было прыступле-на да развядзення рыбы. Разво-дзілі рыбу пераважна каштоўных парод: іскоўскі сіг, рапушку і ляс-ча. Для спробы спачатку ўпусці-лі ў вазеры апландэнай ікры сіга і малькоў 15.439.000 шт., у тым ліку сіга 2.385.000, рапушкі 1.404.000 і лясча 11.650.000 штук.

Зразумела, на гэтым праца па рыбгадоўлі ня спыняецца, а бу-дзе павялічвацца. Так, у наступ-ным годзе маецца на меце аргані-заваць на двух вазёрах мясцовага значэння — Езярышча і Ціоста-Вы-нянскім — рыбныя гаспадаркі.

Улоў рыбы ў сучасны момант даходзіць да 50.000 пудоў у год, якія рэалізуюцца ў самай акрузе. Пры лішку рыбы магчымы экспарт за межы.

Для ўпарадкавання рыбнае гас-падаркі павінна быць рэарганізава-ны пагляд за вазёрамі мясцовага значэння. У сучасны момант на-

гляд за гэтымі вазёрамі ўскладзе-ны сельсаветы, лясную стражу, мі-ліцыю, г. зн. амаль што на кожна-га грамадзяніна. Але... у сім ня-няк — дзіця блз носу. І, сапраўды, існуючы ў сучасны момант пагляд слабы.

Некалькі слоў аб другім насель-ніку вадзяных прастораў — аб раку. Ня так даўно ў Беларусі вадзіла-ся шмат ракаў, якія экспартава-ліся за межы, пераважна ў Нямеч-чыну. Але рач'я чума, якая з'яві-лася каля 15-20 год назад і шы-рокая хваля працацілася па Іскоў-шчыне, Віцебшчыне, Магілёўшчыне, Смаленшчыне, Мешчынне і інш. мясцовасцях, знішчыла вялі-кую колькасць ракаў. Аднак, калі эпідэмія спынілася, рак аправіўся і пачаў размнажацца. У сучасны момант па нашай акрузе ракаў ловіць пераважна ў раёнах Сень-ненскім, Лізненскім і Гарадокскім — у колькасці некалькіх сот ты-сяч у год і экспартуюць за межы. Належае б вывучыць умовы жыц-ця рака, яго размнажэнне. Гэта да-дало б у далейшы час магчы-масць павялічыць улоў.

Б. Б-ч.

Перад асенняй сяўбой

На Мазыршчыне

(Ад нашага мазырскага карэспандэнта)

Паводле складзенага пляну пра-вядзення асенняй пасеўнай кам-паніі прадугледжана пашырэнне азімавага кліну на 3 проц. Пры правядзенні веснавой пасеўнай кам-паніі шмат якія сельсаветы і раё-ны ня выканалі задання па ачыст-цы насення.

Зараз па акрузе маецца 158 ма-шын па ачыстцы збожжа, праз якія маркуецца прапусціць 1.500 тон рознага збожжа; акрамя таго маркуецца пратравіць 170 тон на-сення.

З'явілася сур'ёзная ўвага на завоз гатункавага насення. Пля-нам прадугледжана завезці ў аэру-гу да пачатку кампаніі больш 5.000 пудоў гатункавага жыта і загатовіць на месцы да 12.000 пу-доў. Насенныя таварыствы былі арганізаваны па ўсіх раёнах, за-выключэннем Жыткавіцкага і Лель-чыцкага, дзе таксама яны будуць

арганізаваны ў часе асенняе па-сеўнае кампаніі.

У звязку з тым, што ў акрузе вельмі слаба ўгнойваецца зямля торфам, плян прадугледжвае ўзмац-ненне працы і ў гэтай галіне, — 24 калгасы маюць загатовіць 40.000 пудоў торфу, а таксама шасці раёнам адпавядаюцца сродкі на загатовку 1.000 пудоў торфу на мясцох. Паводле пляну маркуецца заснаваць па акрузе 6 тарфяных таварыстваў, бо да гэтага часу ва ўсёй акрузе існавала толькі адно таварыства ў Азарыцкім раёне.

Па лініі машынізацыі ўскі мяр-куецца завезці ў акругу розных сельска-гаспадарчых машын на 75.830 рублёў і арганізаваць 15 новых машынных таварыстваў, а таксама будзе пераведзена на шмат-полье 16.755 гектараў зямлі.

Б. Ш.

У Слуцшыне

СЛУЦК. (Уласны кар.). Галоўная ўвага ў асеннюю пасеўную кам-панію звяртаецца на пашырэнне азіма-вага кліну. Намечана павялічыць яго на 2 проц. за кошт распаў-

будуць арганізаваны 2 новыя калгасы і 2 машынных таварыств у зямліпарадкаваннях вёсках. Да калгасаў прыналежаць аграномы

правили рад сходаў. Акрамя таго, створана спецыяльная камісія для размеркавання пазыкі ў вёсцы.

A sepia-toned photograph of two men in a workshop. An older man with a beard and a cap stands on the left, holding a long wooden staff. A younger man in a cap and light-colored shirt stands on the right, holding a piece of paper and looking at the older man. A third person is partially visible in the background on the right.

пачаткам хеміі нават высокакваліфікаваныя пласты насельніцтва. Школа ў дараваўдольнай Расіі амаль не давала месца хемічным навукам. Імі, за выключэннем вуглята кола спецыялістаў, амаль ніхто ня цікавіўся. Такія адносіны да хеміі, на жаль, ня гледзячы на грозныя прыклады войн апошняга часу, захаваліся ў нас і дагэтуль. Большасць насельніцтва прамаўлае зьдзіўляющую няпрымеснасць у пытаннях хеміі. Між тым, працістаць атрутных газам у часе вайны карыстаючыся процігазамі і газавымі, можна толькі пры ўмове знаёмства, хоцьбы самага павярхоўнага, з хеміяй. Кожны прадоўны навінен вылучыць час для таго, каб даведацца, як вырабляюцца газы, што ўжываюцца на вайне, з чаго яны складаюцца і чаму яны так ці інакш зьнішчаюча ўплываюць на чалавечы арганізм.

Важна таксама ведаць, які склад процігазаў, які прадс нарыхтаваньня процігазавых масак і чаму яны перадаюць зьнішчаючы ўплыў газаве атакі. Толькі ведаючы ўсю гэту асноўную ваенную хемію, можна з поспехам карыстацца дасягненнямі навукі ў гэтай галіне.

Але гэтыя пачаткі ваеннай хеміі пазнаюцца толькі пры ўмове веданьня

Хемія патрабуе лабараторыі, хоць-бы самымі прымітыўнымі спосабамі абсталёванай.

Гэта абавязковая ўмова забеспячэння хемічных гурткоў лабараторыямі разам з тым забяспечвае прыцягненне ў хемгурткі масы працоўных.

Вопытная хемія па сваім характары ня можа не зацікавіць усіх тых, хто ёю займаецца. Тут уся справа ў кіраўніцтве. Кавёныя падытокі дасправы з боку кіраўнікоў работаюць гэтамі гурткамі, фармальныя адносіны:—адбыць і з вачэй даюць—аднуць усіх тых, хто зараз поўны жадаўня пазнаёміцца з хемічнай навукаю.

Наадварот, аддаючы гурткам кіраўніка інтарэсам навукі, імкненьне зрабіць хемію масавай навукаю—будуць прыцягваць у хемгурток усё новыя і новыя кадры ўдзельнікі.

Пры гэтым ня трэба забываць і яшчэ адной вельмі важнай акалічнасці. Хемізацыя краіны праводзіцца зараз не таму, грамада, абодва правільней, ня толькі таму, што мы стаімо перад пагрозаю вясення ўскладальнага. Хемізаваць СССР

суму 25 тисячену марак. Толькі хміля дала магчымасть выбраць аднаго куб. метра дрэва, якое каштавала 3 руб., 150 клг. паперы, якія каштавалі 15 руб., шугучны шокі на суму 3 тысячы рублёў і ацёіл-цёлю леау на 5 тысяч рублёў.

З 250 тысяч пудоў вінаградных зерняў хміля здабывае 50 ведрэў сыргу, 40 тысяч пудоў масла для мыла і фарбаў, 25 тысяч пудоў дубільных рэчаў для вырабу скуры і яшчэ застаецца 100 тысяч пудоў вінаграднае мукі. З чалавечых адкідаў хміля вырабляе каштоўны наштагчыны сырт.

Адных гэтых выпадкова выбраных прыкладаў досыць, каб мець уяўленне аб магутнасці прыкладнае хміі. Калі Нямеччына змагла пратрымацца чатыры гады супроць каліцый буйнейшых дзяржаў свету, якія мелі значна большыя сілы, яна цалкам абавязана гэтым развітай хміянай прамысловасці. А гэты развіццё заўсёды праходзіла падсягам, выкінутым вядомым нямецкім хміікам Лібіхам:

— Тэхніка павінна прасякнудца навуковым духам. Паслыховае развіццё навукі павінна быць абавязковай прадпасылкаю для прагрэсу тэхнікі

адвезу на 80 гектарах.

Для здавальництва насінництва — пшеницьких і сородинських груп — падепшаньми сельска-гаспадарчымі машынамі раёну патрабуецца крадні у 15.000 руб. Для здавальництва насінництва насіннічымі камітэтамі ўзаемадапамогі выдаддзі ецца 700 руб.

У пасейкампазію будзе пратручана 10.000 пудоў насення. Забраніравана 5.000 п. гатунковага насення для абмену.

нучоту патрэб жаласау. Намечана
завадка ў 3 пасёлках садоў.

Для аказання дапамогі беднаце
на сельсаветах складаюцца сьпісы
беднякоў. Адпущана па 10 р. на
божны сельсавет для аказання ў
час пасеўкампаніі гужавой дапамо-
гі беднаце.

Перашкодай у правядзеньні кам-
паніі зьяўляецца заціжка з боку
акругі ў зацвярджэньні намечаных
раснаў крэдытных пільнаў.

— Хлеба хачу купиць.
— Колькі табе треба?
— Ды мне хоць пудоў тры-чатыры, купіў-бы і болей, але-ж дзе тут купиш.
— Чаму, тут многія прадаюць шмат жыта.
— Шукаў я, няма нідзе.
Макар памаўчаў. Потым, падумаўшы, што яму можна з гэтага чалавека многа садраць, запытаў:
— А пудоў пятнаццаць ці купіў-бы?
— А чаму-ж не... купіў-бы. Толькі дзе ты столькі знойдзеш. Баяцца памногу прадаваць.
— Чаго баяцца?—трывожна запытаў Макар.
— Міліцыя адбірае. Але можна прадаць і купиць, абмінушы міліцыю, толькі спрытнасьць треба.
Ага, дык гэта ў мяне ёсьць—радасна падумаў Макар.
— Ты сам, здаецца, немесстачковы.—запытаў ён у купца.
— Не, я сам з Грыбоў—адказав тоя.
— Чаму-ж ты купляеш. Хлеба свайго няма?
— Так, вывёўся. Як ехаў з шахты,

дык пакінуў жонку гаспадарыць, а яна хлеб увесь і растачыла. Зараз вась і няма. Купляць трэба.

— Так тры рублі за пуд дасі?

— Што вы дзядаўка!.. тры рублі— гэта дужа многа! Тут самае вялікае два з паловай.

Макар махнуў рукою. Прышчурнуўся, зірнуўшы на пакупца і сказаў:

— Дудкі, за два з паловай не зьзяі.

Пакупец хапеў ісьці. Але Макар паклікаў яго назад, узьняў за руку і падвёў блізка да калёс. Адкінуў крыху сена і паказаў мяшок з жытам.

— Колькі дасі за пятнаццаць—запытаўся ён.

Пакупец маўчаў і шчупаў мяшок. Потым адышоў крыху і праказаў:

— Дорага прасіце, дзядзька.

— Не, ня дорага. Хлеба зараз цяжка знайсці.

Пакупец падумаў, потым сказаў:

— Бярэце, калі хочаце, трыццаць пяць рублёў.

— О, не... Мала... Сорак давай, гэта самае менш...

Пакупец было пайшоў, але звярнуўся назад і прыказаў, шчупаючы мяшкі, да Макара:

— Ну, добра... Давай за сорак. Толькі едзе зараз да майго знаёмага, там забяру.

Макар запрог коня і паехаў сьледам за пакупцом. Жыў ён недалёка, і Макар хутка апаражніў свае калёсы. Зараз-жа ўзяў бутэльку «рускай» і розных прысмакаў і разгымсьціўся на калёсах ладундаваць.

Праз гадзіну-другую ехаў Макар у двор вясёлым і радасным, а новымі думкамі і плянамі ў галаве.

IV.

Скеміў Макар, што такім парадкам, можна многа грошай нажыць. Вось і задумаў ён вазіць у мястэчку прадаваць хлеб. Толькі яму аздавалася, што свайго хлеба мала. Каб яшчэ дзе раздабыць крыху, добра-б было. Крывельцы яшчэ ня ведаюць, што хлеб ў мястэчку такі дарагі, ня ведаюць і забычанцы. А ў Забычаньні сяміне багатыя. Хлеба ліпняга многа мавуць. Вось бы купіць у іх, ды на пмат таней, чымся ў мястэчку. Добра-б было, каб яны ня ведалі пра дану на хлеб. Мусіць, яны і ня ведаюць, бо Забычаньне далёка ад мястэчка, рэдка заможнікі забычанскія ездзяць туды.

Толькі якім чынам купіць у іх гэты хлеб. Самому Макару нека нязручна, бо сам ён дагэтуль не займаўся такімі рэчамі, і раптам усплыла думка аб Бэрку.

— Ага! во гэты спэц—падумаў Макар і гукнуў дачку.

— Збегай да Бэркі, пакліч яго да мяне.

Дачка пайшла і хвілін праз колькі прыйшла разам з Бэркам.

— Што маеш да мяне?—спытаў Бэрка, ўвайшоўшы ў хаду.

— Маю нешта—адказаў Макар.

— Ты грошай зарабіць можаш многа, толькі пастарацца трэба.

— Якім-жа чынам?—спытаў Бэрка.

— Ты можаш у Забычаньні хлеба купіць, а потым прывезь у мястэчку і прадаваць.

праказаў Макар і дастаў з скрынкі жмут.

Бэрка забігаў вачыма на жмуце. Дрыжачымі рукамі ўзяў грошы, якія падаў яму Макар. Вysłухаў тое, аб чым гаварыў ён і выйшаў на двор. Прышоўшы да хаты, на вытрымаў Бэрка, каб не пахваліцца жонцы, што ёсць добры заробатак. Жонка пачала распытваць, а Бэрка адказаў:

— Чакай, чакай ты, яшчэ нічога ня зроблена, а яна ўжо дакучае сваімі выпытамі.

— Ты лепей дай мне есці, еду зараз—прагаварыў Бэрка.

Жонка падала на стол міску. Бэрка наскоро перакусіў і выйшаў на двор. Запрог свайго каняку і паехаў у Забычаньне. Ехаўшы, ён думаў, што добра-б было, каб гэта купляў ён сабе гэты хлеб. Але думку гэту кінуў хутка і ўжо ехаў, думаючы аб тым, як прыдзецца купляць яму хлеб у забычанцаў. Макар сказаў яму, каб болей двух рублёў за пуд не даваў, а як можна болей таргавацца.

Паказалася Забычаньне. Бэрка ўехаў у яго і заехаў да знамага заможніка. Зразу-ж запытаў яго аб продажным хлебе. Той адказаў, што пудоў трыццаць прадаць можна. На пяду сышліся: трыццаць пудоў жыта заможнік прадаў Бэрку за пяцьдзесят рублёў.

Ужо позна вечарам вярнуўся ён у Крывель і з поўным возам, які ледзь цягнуў худы абшарпаны конь, узехаў на Макараў двор. На сустрачу Бэрку пайшоў Макар і пераймаў

Калі Макар з сынам выехалі, вёска яшчэ спала. Дорога была дрэнная і коні ішлі павазі. Бацька і сын былі занаты думкамі і толькі зрэдку адрываўся ад думак, каб падагнаць коня і зірнуць уперад на дарогу, бо ўсюды былі вялікія ямы, размытыя вадою.

У мястэчку на кірмашы так многа народу, што знаёсці месца для коня было цяжка. Але прымынак Макару ўсё-такі знаёсці ўдалося.

Падышоў пакупец. Увесь у чорным, рухавы такі. Зразу відаць, што месцячковы. Макар аглядзіў яго і падумаў, што з ім трэба паасцярожней.

— Хлеб есць прадаваць?—спытаў той і пачаў шчунаць у возе.

— А купляеш?—недаверліва спытаў Макар.

— Раз пытаю, значыцца—купляю.

— Ну, а колькі табе трэба?

— Ды колькі прадасі—ўсё купляю.

Макар зірнуў у вочы пакупца і заўважыў, што ён ня страшны, бо зразу відаць, што спекулянт.

— Па тры рублі дасі за пуд?—запытаўся Макар.

— Ды што ты?.. так нідзе ня возьмеш...

— Чаму?.. Я-ж браў...

— Не браўшы, ніякі чорт табе такое цаны ня дасць, бярэ, калі хочаш, па два з палавінай... і так пераплачваю.

— Не-не,—заматаў Макар галавой,—так ня будзе...

— Ну, ня будзе, дык як хочаш—

— Гэта я ў іх пудоў дзясцят жы-
та купіў... На рублю шэсцьдзсят кап.
— Брэшаш, грывінуў Макара,—за
два з паловай старваліся...
Міліцыянэр засьмяяўся, падышоў
да кая і стрымаў яго. Макара зьдзі-
ленымі вачымі глядзеў на яго.
«Ну і дурны-ж я, навошта я так
гаварыў»,—падумаў ён.
— Едзь за мной.
— Ай, што-ж гэта?—крыкнуў Ма-
кара.
— Ну-ну, едзь за мной, калі ня
хочаш асудзіці. Спекуляваць нечага,
сказаў міліцыянэр, узяў кая за
аброч і пабёў да міліцыі.
Гарась, сын Макара, стаў. Мілі-
цыянэр заўважыў гэта і крыкнуў:
— Ну, а ты чаго стаіш, едзь сле-
дам!
Гарась падагнаў кая і здалёку
убачыў управа міліцыі. Здагадаўся,
што тамака прыдзецца скінуць з ва-
зоў хлеб, не атрымаўшы ні капейкі...
Варочаліся Макара з Гарасём да до-
му разбітымі, з пустымі калёсамі і
цяжкімі думкамі.

VI.

Сыпяпану цяжка. На стала хлеба
ні крошкі. Надумаў ісьці прасіць да
Макара. Прыйшоў да яго і ледзь стры-
маў абурэнне, калі ўбачыў на тва-
ры Макара зласьлівую ўсьмешку.
Макара сказаў, што Сыпяпану ні за
якія грошы і крошкі хлеба ня дасць.
Злосьць разабрала Сыпяпана. Ён
чуць ня кінуўся з кулакамі на Ма-
кара, але стрымаўся і як ашпараны,
выскачыў з хаты, кінуўшы толькі:

бараду і ціха хадзіў па хаце. Думкі аб учарашнім ўсплывалі ў галаве, і ён прыходзіў у роспач і лаяўся:

— Сьволачы, што ім трэба?

Пад дзвярымі затупала многа ног. Пачуўся гоман і лясак у сенах. Адчыніліся дзверы, і ў хату ўвайшоў Сыцяпан з некалькімі мужчынамі. Ён быў спакойны. І спакойна-ж сказаў:

— Хлеб прышла браць грамада...

Зараз давай...

— Як, адбраць?

— Так, адбраць,— спакойна падкрэсьліў Сыцяпан...

— Сілкам,—вытарашчыў вочы Макар.

— Калі не дасі, дык і сілкам.

— Не дазволю... Рабунак сярод белага дня.

Сыцяпан з мужчынамі выйшаў на двор, накіраваўся да сьвірна.

— Вырываў, хлопцы, прабоі. Самі возьмем.

Двое пачалі выцягваць прабоі. У гэты час выйшаў з хаты Макар, заўважыўшы гэта, асалапеў і азьвёраў ад аздзіўленьня і зьмосьці. Ухапіў кол, які ляжаў блізка пад рукамі, замахаўся на тых, хто ламаў. Адзім адскочнў, а другою папала ў самае цёмя, ён і ня півнуў.

— Ах, сьволац,—у роспачы крыкнуў Сыцяпан, сам схвапіўшы кол, што вылецеў з рук Макара.

Гэты кол узьвіўся ў паветры і вялікім цяжарам упаў на галаву Макара. Далей Макар ня чуў нічога... Калі ён ачнуўся, на дварэ ня было нікога і былі расчынены дзверы ў

Гаррайком БЦ(б)Б г. Менску склікае сход партактыву гарраёў
у чацвёр, 9 жніўня у садзе Працасьветы
а 7 гадз. вечара

На павестцы дня: Даклад аб гадавіне беларусізацыі
«Зьвязды».

Уваход па білетах, разасланых па ачэйках. У выпадку
драннага надвор'я сход перамосіцца ў Дом Працасьветы.

Гаррайком.

Ячужні, фабзаўжаскомы і зборшчыкі падпісі!
ПРАВЕРЦЕ СЯБЕ,
 што зроблена вамі для павялічэння падпіскі на
 газету **„ЗЬВЯЗДА“**
 падпіска **жнівень** яшчэ
 — НА — **прадаўжасца**

Жывёлаводчы саюз і нацрэспублікі

ЧАМУ АБЫШЛІ БССР?

(Ад нашага маскоўскага карэспандэнта)

Жывёлаводчы саюз распрацаваў план работ у нацыянальных рэспубліках і абласцях СССР, зрабіўшы даклад па гэтым пытанні ў Нацыянальнаму саюзу с.-г. кааперацыі. У бягучым аперацыйным годзе звароты жывёлаводчага саюзу па загадоўках з цэнтрамі кааперацыі нацрэспублік складаюць каля 31 мільёну р., з якіх на Беларусь прыпадае 386.000 руб. У будучым 1928-29 г. аперацыі жывёлаводчага саюзу ў нацрэспубліках павінны па плане значна пашырыцца—да 69 мільёнаў, пры чым на Беларусь прыпадзе звыш 3 мільёнаў руб. З БССР жывёлаводчы саюз павінен атрымаць галоўным чынам пшніну і мяхыроц, часткай іншыя віды жывёлаводчых прадуктаў.

Звароты жывёлаводчага саюзу з Беларусью ў будучым годзе па плане павялічацца ў некалькі раз на толькі ў абсалютных, але і ў

адносных лічбах. Пры такіх умовах неабходнае выклікае тая частка плану, якая прысвечана мерапрыемствам жывёлаводчага саюзу ў галіне зоотэхнічных і агракультурных работ. Гэтыя работы ў 1928-29 г. павінны рэзка павялічыцца і вывадзіцца па нацрэспубліках у суме звыш 22 мільёнаў рублёў. У плане прагледжаны ўсе саюзныя і аўтаномныя рэспублікі за выключэннем адной толькі Беларусі.

Апошняя выўляецца адзінай рэспублікай, якую абмінулі плянам агракультурна-зоотэхнічных мерапрыемстваў жывёлаводчага саюзу.

Беларускім арганізацыям трэба было б зацікавіцца гэтым пытаннем, тым болей, што плян будучага году будзе разгледжаны вышэйшымі органамі, і дабіцца паправак у ім, пекі ня позна.

С. Шумскі.

У Эканамічнай Нарадзе пры СНК БССР

Аб камітэце па будаўніцтве пры Эканамічнай Нарадзе

У мэтах упарадкавання і патанення будаўніцтва праз аб'яднанне работ па рацыяналізацыі будаўніцтва Эканамічная Нарада пастанавіла ўтварыць пры ёй камітэт па будаўніцтве. На камітэт ускладаецца эканамічна-тэхнічнае рэгуляванне ўсяго будаўніцтва і агульнае нагляда за ім, у прыватнасці: распрацоўка будаўнічых правіл, форм наштартысаў, тэхнічнай справаздачнасці, распрацоўка законапраектаў у гэтай галіне, тэхнічны кантроль, устанавленне тыпаў масавага будаўніцтва, кантроль за будаўніцтвам, кіраўніцтва і нагляда за дзейнасцю акруговых органаў будаўнічага кантролю і г. д.

СНК прызнаў мэтазгодным утварэнне камітэту па будаўніцтве.

Школы Меншчыны перад навучальным годам

Паляпшэнне школьнае справы

Раённыя аддзелы народнай асветы пачынаюць складаць бюджэт на 1928-1929 навучальны год. Нормы выдаткаў на адзін і харчаванне дзіцячых дамоў павялічваюцца—на харчаванне—на 30 капеек у дзень на чалавека, на адзенне—на 30 рублёў у год.

Па акрузе адкрываецца 48 новых камплеттаў. На новыя сямігады даецца 33 тысячы рублёў.

На пабудову сямігады ў горадзе Барысава адлучаецца 100 тысяч рублёў. На пашырэнне фізічных кабінетаў у сямігадах выдаецца 5.000 рублёў. 5.000 рублёў адлучаецца на інтэр-

Экспарт саматужна-мастацкіх вырабаў

Эканамічнай Нарадае быў заахвочаны даклад Беларускаму пра арганізацыйныя мерапрыемствы па развіцці саматужна-мастацкай вытворчасці. У некаторых галінах умоў утварэння арцелі па гэтай вытворчасці; арганізуюцца новыя арцелі; але наогул іх вельмі мала. Таксама ня выканана пастанова СНК аб экспорце саматужна-мастацкіх вырабаў за межы.

Эканамічная Нарада прызначыла, што даручэнне СНК БССР выканана неадавальняюча, і даручыла Беларускаму саюзу ўнесці праз месяц у НК Гандлю даклад аб мерапрыемствах па развіцці вытворчасці і экспарту саматужна-мастацкіх вырабаў, пасля чаго даклад з заключэннем НК Гандлю павінен быць унесены на разгляд Эканамічнай Нарады.

Закўпку падручнікаў для школ робяць раёны

Заказ падручнікаў для школ аб'ява павінны рабіць раёны, окрана дасылалі толькі звышнікі, якія інспэктарыят лічыць мэтазгодным умяваць у школы.

На падручнікі ў гэтым годзе для Менскай акругі адлучаецца 50 тысяч руб. апрача гэтага рассылаюцца ў некую школу спецыяльныя бібліятэкі нештам 30 рублёў кожна.

Такіх бібліятэчкі не атрымаюць тыя школы, дзе ёсць грамадзянскія бібліятэкі.

Вышэйшых курсаў грамадазнаўства ня

МЕНСК

Хадайніцтва аб наданні годнасці герояў працы

Прэзідыум ЦСПСБ узбудзіў хадайніцтва перад ЦВК аб наданні годнасці герояў працы т. т. Мельнікову, Ярашэвічу, Яўстаф'еву і Уцехіну.

Тав. МЕЛЬНИКАУ працуе 33 гады на Добрушскай фабрыцы. Прыймаў актыўны ўдзел у арганізацыі саветскай улады ў Добрушы.

Тав. ЯРАШЭВІЧ 37 год працуе ў папярвай прамысловасці, зьяўляючыся прыкладным рабочым і актыўным грамадзянін.

Тав. ЯЎСТАФ'ЕУ—чыгуначнік гомельскіх майстэрняў—працуе па найме 51 год. Яўстаф'евым зроблены рад каштоўных вынаходаў, якія прыстаёўваюцца на транспарце.

Тав. УЦЕХІН—былы настаянік Чырвона-Бярэскага с.-г. тэхнікуму. Працуе па найме 51 год і ў цяперашні час выкладчыца—40 год. Тав. Уцехін былы настаянік тав. Цюрупы, які яго вельмі цаніў. Тав. Уцехін выдаў рад арыкаваных твораў па сельскай гаспадарцы.

Пабудова фабрыкі штучнага валакна ў БССР

Галоўны камітэт па штучным валакне пры ВСНГ СССР зацвердзіў пабудову фабрыкі штучнага шёлку ў Беларусі. Камітэтам зацверджаны таксама кантрольны лічбы капітальных работ па гэтай фабрыцы ў размеры 4 мільёнаў рублёў.

Прэзідыум ВСНГБ зьявіўся ў Саўнарком БССР з просьбай аб якасцёвым вызначэнні месца для пабудовы фабрыкі. Прамыслова-эканамічнаму кіраўніцтву ВСНГ прапанавана праставіць плян будаўніцтва фабрыкі і ўмацаваць апарат па падрыхтоўцы будаўніцтва.

Арганізацыя таварыстваў цывілізацыі

Прэзідыум ЦП саюзу хемікаў прапанаваў усім фабрыкам і заводам прыступіць да арганізацыі на сваіх прадпрыемствах таварыстваў цывілізацыі для барацьбы з алкагалізмам. На некаторых прадпрыемствах такія таварыствы ўзнікаюць самастойна. Так, напрыклад, рабочыя шклозаводу «Ноўкі» ужо арганізавалі такое таварыства і пастанавілі зачыніць гандаль спіртнымі напіткамі ў пасёлку заводу.

Барацьба з алкагалізмам

Пры Народным камісарыяце аховы здароўя Беларусі арганізавана спецыяльная наркелёгічная нарада, якая павінна кіраваць барацьбой з наркелізмам і ў прыватнасці з алкагалізмам.

У склад нарады ўваходзяць прадстаўнікі прафілактычных лекавых устаноў: «Чырвонага Крыжа», псіханаўралягічнага дыспансэру, клінічна-прафвароб. інстытуту санітарнай гігіены, інстытуту сацыяльнай гігіены і дому санітарна-адукацыі.

У праграму працы нарады ўваходзіць выпрацоўка заканадаўчых мер па барацьбе з алкагалізмам, арганізацыя канферэнцый і нарад, і ўцягненне доктарскіх мас у гэту справу. Нарадная намечана таксама ўвядзенне абавязковага курсу наркелізму для абавязковага курсу наркелізму.

Праезд швейцарскай і аўстрыйскай рабочых дэлегацый

Учора праз Менск мела праехаць швейцарская рабочая партыйная дэлегацыя ў складзе 51 чал., якая едзе па ўсесаюзную спартакіяду ў Маскву.

Прэзідыум ВСНГ пастанавіў настаяніцтва перад ВСНГ СССР аб прыняцці запражэнняў ВСНГ па падрыхтоўцы дэлегацыі ў складзе 60 чалавек.

На ўсесаюзную спартакіяду

Сёння ў Менску выязджае беларуская каманда спартсменаў у колькасці 100 чалавек для ўдзелу ва ўсесаюзнай спартакіядзе.

Грамадзянскія работы ў Беларусі

Па грамадзянскіх работах па БССР да 1-га жніўня скарыстана 286.000 чалавек-дзён. Па пляну да канца будучага году павінна быць скарыстана 508.000 чалавек-дзён. Асабліва слаба грамадзянскія работы праходзяць у Менскай акрузе, у якой у 154.000 чалавек-дзён скарыстана ўсяго 74.000.

За апошнія дні грамадзянскія работы па Беларусі разгарнуліся і праходзяць нармальна. Штодзённа па грамадзянскіх работах заняты па БССР 4.200 чалавек. Калі работы будуць праходзіць і далей з такой інтэнсіўнасцю, лям плян будзе выкананы да канца году.

Аб наданні годнасці народнага артыста Галубку

У калегію Наркамасветы БССР ўнесена прапанова аб наданні годнасці народнага артыста арганізатара і кіраўніка вандружнага тэатру тав. Галубку.

Калегія Наркамасветы запрапанавала Галоўнаму камітэту прадаставіць падрабязны даклад аб літаратурнай і тэатральнай дзейнасці тав. Галубкі.

С У Д

Бацька-звер

Мікола Макараў Скавыш і Сарафіна Скавыш—суседзі. Жывуць яны ў вёсцы Дрычына, Пухавіцкага раёну, Менскае акругі. Пасля таго, як яны сымлілі, дык выскоўля бабы пачалі звацца аб тым, што Сарафіна зацяжарала ад Міколы.

Даведаўшыся аб гэтым Мікола перастаў сустракацца з Сарафінай. Не дапамагла і прапанова Сарафіны Міколе тэрмінова ажаніцца пасля таго, як у яе нарадзіўся сын.

Сарафіна падала ў нарсуд, які прысудзіў Міколе выплачваць ёй штомесяц 5 руб. аліментнаў. Тады Мікола рашыў лепш зарэгістравацца ў ЗАГС'е з Сарафінай, чым выплачваць ёй грошы. Жывучы разам з Сарафінай і сваім сынам, Мікола ўсё-ж не пераставаў думаць аб тым, як бы пазбавіцца ад сваёй жонкі і ад сына. Некалькі разоў ён падлібаў у малака, якім кармілі дзіця, рота.

Пабудова новых заводаў

Прэзідыум ВСНГ згадзіўся з дадатковым уключэннем у падрыхтоўку па тэхнічнай прамысловасці пабудовы новага ільня-прадзільнага заводу ў Магілёве і трох заводаў па перапрацоўцы вай апрацоўцы ільня-волакна ў БССР.

Прэзідыум ВСНГ пастанавіў настаяніцтва перад ВСНГ СССР аб прыняцці запражэнняў ВСНГ па падрыхтоўцы дэлегацыі ў складзе 60 чалавек.

У акруговай нацыяналізацыі

На апошнім пасяджэнні акр. нацыяналізацыі пастаўлена на від час. выкан. абавязкі ўпоўнаважанага ОГПУ отанды Менскі заходніх чыгунак тав. Плейну ва раскрыццё нацпалітні. Тав. Плейн атрымаў са отанды Жлобін пракол на лярэйскай мове і адаслаў яго назад у Жлобін для пераводу на белмову.

На матарызацыю Чырвонай арміі

Ячэйка Асавіяхіму Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва сабрала па падліцы сярэд членаў і сэкцыі працаўнікоў друку ячэйкі 170 рублёў, якія будуць накіраваны на матарызацыю Чырвонай арміі.

Збор сродкаў прадаўжаецца.

Арганізацыя новай стадоўкі

Белрабсэцыя адпусціла МПРК 7.000 руб. на адчыненне ў бліжэйшым тэрміне ў Мейску стадоўкі палешчанскага тыпу.

Заразныя захворванні

З 16 па 29 ліпеня па Менску зарэгістравана 77 інфекцыйных захворванняў, у тым ліку: сымпым тифусам—1, паратифусам—2, шкарлатыяна—6, дыфтарыя—1, водран—9, менінгітам—2, стаўбіяком—1, трасцаю—1, крыпам—46, ружаю—1 і коклюшам—7.

Канец сумяшчальнасці

Калегія Наркамасветы пастанавіла ў мэтах палепшання навучальнай і выхаваўчай працы забараніць сумяшчальнасць па кіраўніцтве навучальнымі ўстановамі дырэктарам рабфакаў, тэхнікумаў, сямігадоў, загадчыкам курсамі, прафшколамі і школамі 2-й ступені.

Палепшэнне насення

Па распараджэнні НКГандлю СССР з Украіны завозіцца да асенняй пасеву на кампаніі 50 вагонаў палепшанага насення збожжа. Белсельсавом гэтае насенне размяркоўваецца паміж Палескай акругай (30 ваг.) і Віцебскай (10 ваг.) і Аршанскай (10 ваг.).

Контрактыяныя лясных пасеваў

НКГандлю СССР мяркуе правесці ў 1929 г. па Беларусі контрактычныя лясныя культуры ўрадкаю таго-ж году на плошчы ў 50.000 гектараў.

Залікавая сесія для

ТЭАТР-МУЗЫКА-КІНО

„Онегин“ І „Айда“ (Гастролі оперы ў Дзяржтэатры)

Мы разумеем складанасць арганізацыі мастацкага опернага ансамбля, мы можам загадаць дараваць і старэнскія, напрыклад, і сымпымныя дэкарацыі і невялікі аркестр і маленскі хор, трафарэтнасьць убранняў і самыя заўрадныя балет, шмат чаго мы можам дараваць... Аднаго мы маем права патрабаваць—добрых салістых. Асноўныя сьпевакі павінны кампенсаваць усе шматлікія хібы выхаванай гастрольнай оперы.

Першыя дзве пастаноўкі оперы—«Евгений Онегин» і «Айда» паказалі наўдасць раду нарыхтасць сьпевакоў. Добрымі выканаўцамі зьяўляюцца: Ленскі (Кансбург), вельмі напярэжываны артыст у выразаі і тонкай фразіроўкай, малады артыст Шахрай (Анегін), які ўладае дасканальным матар'ялам. Тацяне (Альбіцкая) не хапае тонкага лірызму, без якога вобраз Тацяны гучыць бледна, ня гледзячы на добрыя галасавыя даныя сьпявачкі; дарэчы, ня трэба так кеска грывіравацца. Вольга (Троіцкая)—халодная.

Ніяк не аздавальняе Радамас (Дурдукоўскі), бо нельга пець Верды—тэмпарэмантнага, бліскачага Верды—такой «палярнай» экспрэсіі. Амнэрыс (Хорына) паказала шмат выразнасці і густу ў плястычным показе ролі (вразумела, калі згадзіцца, што гэта вельмі патрэбна...)—на жаль—вакальны бок быў цымным, мы чулі артыстку толькі «месцамі». Аіда (Багалева)—уладаючы дасканальным голасам—бездапаможна ў стварэнні вобразу, што перашкаджае канцэнтраванне на вакальным баку. Амазасро (Паўлюкоўскі)—не хапае вялікай дозы тэмпарэманту для гэтай агнявой партыі. Аб Сакалоўскім (Фараон) яшчэ цяжка судзіць, пачакаем.

Няма патрэбы пералічваць усіх выканаўцаў, ясна, што мы ўправе патрабаваць большага. Будзем думаць, што сьпевакі накіруюць сябе глыбей і шырэй у далейшых работах. Паставочная частка—звычайная, але ва ўсякім выпадку—старанна зробленая.

Вялікая частка нашых папрокаў падае на нядаўняны адносіны да стварэння вобразу, да драматычнага тэмпарэманту вобразу, да густу, да ўсяго таго, што з сьпываючым дэліць робіць творчы-актара, паказчыка сапраўднага мастацтва тэатру, хоць і сьпываючага.

І яшчэ адна думка—нам патрэбна, як паветра,—сваё, савецкая опера, бо гэніяльны Чайкоўскі, агнявы Верды і ўсе гэтыя волаты мывікі—толькі сьпевакі і іншыя дэлі памёршых, адліпоўных у вечнасць і нават праз цудоўную тканіну іх узораў, нават у гэтым чароўным іх дае прыгожасці—ясна чуецца нам пах мрыго, а мы хочам жывога, блізкага, трапятлівага.

Л.

„Борис Годунов“

Сёння ідзе „Борис Годунов“. Адбудзецца першае выступленне баса Маскоўскага Вялікага Тэатру артыстага В. В. Осіпава, які выступіць у партыі

„Абуджэнне жанчыны“ (Кіно-фільм)

Палавое жыццё школьнага ўзросту нідзе так дакладна ня вывучаецца, як у Нямеччыне, асабліва ва аломіх дзясяцігоддзі. Пытанне гэта зьяўляецца надзвычайна цікавым і для нашай грамадскасці. Зразумела, матар'ялы, якія даходзяць да абнародавання, належаць галоўным чынам, або да медыцынскіх наглядальніц, або да даных, якія выкрываюцца ў час громкіх працэсаў, накіраваных на вывучэнне Паўла Крапца, або абмяжоўваюцца афіцыйнымі анкетамі. Намекая літаратура і драматургія, пачынаючы з „Абуджэння ясны“ Вокінда аж да савецкіх п'ес Арнольда Бронна, часта бярэцца за гэты-ж тэм, вырашаючы праблему тым або іншым спосабам. Кіно-мастацтва, паводле галоўнага апарату дыскусійнага абуджэння—слова, прымуша на абмяжоўвацца дэмагастрацыяй драматычнага або камедыі прымаладу з пацвярджэннем таго або іншага, заўсёды ня вельмі складанага, становішча.

У чарговым нямечкім фільме „Абуджэнне жанчыны“, натуралістычны, напярэжываны сцэнары робіць ясным, што бацькі і выхавальнікі павінны загадаць растлумачаць падрастаючаму наважылі вынікі палавых сувязей для таго, каб ухіліцца няшчасным непаразумам. Тэма, якая мае агульны пункт з фільмам „Ці сьмеем мы маўчаць“, але трактаваная больш лёгка і мастацкі. Зразумела, як толькі тэматычнае пытанне пераходзіць у жыццё, яно пападае ў бытавы, сацыяльны і класавы ўмовы, якія вызначаюць тое ці іншае вырашэнне. „Праблема“, якія залежаць ад умоў, а то і ўмоўнасьці буржуазнага быту, ня могуць выстраляць сымпымнае нашае ўвагі, трагічнае становішча („больш мяне заб'е“) здаецца нам не натуральным, а вырашэнне пытаньня „няроўным шляхам па каханні“ мала пераконнае.

Цэнтр п'ярау ляжыць у цэнтральных выхавальцах: Вольфгангу Цыльберс і Грэтэ Масгійм, якія асабліва прасунуліся за апошні час, ідэальна ігра падручкаў з усіх грацыяў няўключных іх рукаў, парывістых гасоў, наўдасці і захавання. І гэта ня п'яраў падросткі, да якіх прывучыла нас Мэры Пікфорд, узорная вучанка надзельных школ, але падросткі з наважымі праблемамі, якія пры першым няспрыяльным павароце лёсу могуць анінуцца ў крэміннавай хроніцы. Цыльберс (калі не памыляюся, былі баксёр) і Масгійм (артыстка з трупі Рэйгарда) так дасканала сыгралі паміж сабою, што кожны іх „дуэт“ некалькіх наважых эфектыў глядачоў. Дасканала ў бытавым плане выкананне агульнага ролі надзе фільму большую запаленасць і выначае яму адно з першых месц сярод дуграгудных нямечкіх прадукцый. Асноўнае-ж значэнне яго складаецца ў тым, што ён ставіць на чаргу пытаньне першай важнасці аб палавым выхаванні падростаючага наважыня.

М. А.

РАДЫЁ-ПЕРАДАЧА

Серада, 8-га жніўня
7.00—7.25—Гутарка ад ДСА з чы-
сло: „Харовы ўлетку і як ад іх у-
разаіцца“. 7.25—8.05—Беларуская ра-
дыа-п'еса. 8.05—8.35—Вынікі рашэн-
няў пленуму ЦК УВФРС.

— У сераду, 8 жніўня, а 7-й гадзі-
не вечара ў пам. Лях. райкому КП(б)Б
адбудзецца пленум Лях-райкому МОПР
разам з членамі рэўкаміі нізавых
ячэй.

— Сёння ў залі пасяджэнняў АК
КП(б)Б, а 7-й гадзі вечара сяджанні-

у сямігоднах выдаецца 5.000 рублёў.
5.000 рублёў адпущаецца на інтэр-
наты пры сямігодках.

Масца на ўвазе пры сямігодках
арганізацыя некалькіх майстэрняў, на
што адпущаецца 4.500 руб.

Пашыраецца тансама ў гэтым годзе
і фонд беднага—да 36.000 руб.

Зарплата для настаўні- каў павялічваецца

З новага гаспадарчага году зарпла-
та настаўнікаў павялічваецца для школ
I канцэнтру—на 2 рублі, для II канцэнт-
ру—на дзесяць руб.

У першым канцэнтры настаўнік будзе
атрымліваць 44 р., загадчык шко-
лы—46; у другім канцэнтры—70 руб

Грамадазнаўства ня будзе

Вышэйшыя курсы грамадазнаўства,
якія існавалі мінулы год, у гэтым
годзе існаваць ня будуць.

Прыём заяў у палі- тэхнікум закончан

Да 2-га жніўня на матчыся 130
месц у Менскім палітэхнікум падана
910 заяў. Сёння прыём заяў закан-
чваецца.

Прийёмная камісія прыступае да
разбору заяў. Прынятыя ў палітэх-
нікум будуць абвешчаны аб сваім пры-
няцці.

Нарадай наметана таксама ўвядзе-
нне абавязковага курсу нарка-
дэгі ў ВУ і стварэння на месцах
цэнтраў на барацьбе з алкагалізмам.
Гэтымі днямі адбылося пасяджэн-
не нарады, на яким быў заслуха-
ны рад арганізацыйных мер па ба-
рацьбе з алкагалізмам.

Плянавыя камісіі пры наркаматах

Дзяржаўны ўнёс у СНК БССР праект
пастановы аб арганізацыі плянавых ка-
місій пры народных камісарыятах: ас-
веты, працы, гандлю і фінансаў.

На плянавыя органы наркаматаў
будзе ўскладзены нагляд на кан'юнкту-
рай адпаведных галін народнага гаспа-
даркі і культуры.

Як бы пазнавацца ад сваёй жонкі і ад
сына. Некалькі разоў ён падліваў
у малако, якім кармілі дзіця, вопа-
таную эсэнцыю, каб атруціць дзіця.
Але Сарафіне заўсёды ўдавалася па-
пярэзіць злы ўчынак бацькі.

Ураніце ноччу 29 мая, Мікола, калі-
жонка пасля цяжкай працы моцна
васнула, узлёў соннага сына на рукі,
вынес на двор і кінуў яго ў сту-
дню, у якой дзіця і ўтапілася.

На судзе Мікола вінаватым сябе
ня прызнаў, таварачы:

— Я Сарафіну не кахаў, утапіў
сына, каб не плаціць аліменты. Мен-
скі акруговы суд прысудзіў бацьку-
зверга на 6 год знявольнення з су-
ровым адмяжжаваннем і пазбаўлен-
нем у правах на тры гады насля
адбыцця пакарання.

ДАНИЛАЎ.

Залікаваць ёсць для студэнтаў

У змену паставіны праўлення БДУ
залікаваць ёсць для студэнтаў будзе
цягнуцца ад 20 жніўня да 15 ве-
расня.

Аб прыеме ў прафшколу будаўнікоў

У друку паведамлялася, што іспыты
для паступаючых у прафшколу будаў-
нікоў пачнуцца 15 верасня. У сапраўд-
насоці іспыты пачнуцца з 1-га верасня
і працягнуцца да 15 верасня. З
15-га верасня пачнуцца нармальныя
заняткі.

дыблэзта. 8.05—3.35—Вынікі рэ-
на павешаны ЦК УсеКП(б). 8.35—Ма-
стацкая перадача (трансляцыя опэ-
ры).

Паведамленьні

— У чацвер, 9-га жніўня, а 6-й
гадз. вечара, у памяшканні ЦК
МОПР БССР (Савецкая, 87, другі па-
верх), адбудзецца пасяджэнне прэзы-
дыуму ЦК МОПР з наступным пара-
дам дня: 1. Даведка аб выніках абля-
ду Мазырскай арганізацыі, 2. Заць-
вярджэнне наштавару акругоў, 3. Ін-
фармацыя аб выніках правядзення
дня "Чырвонай кветкі". На пасяджэн-
не выклікаюцца апрача членаў прэзы-
дыуму наступныя т. т.: Гарміз, Го-
ман, Абрамсон і Клыс.

да шырокай нарады шэф. інтыту.
САД АСБВЕТЫ Сёння, 8 жніўня—
кіно "ОКТАВЕР", вост. рэжыс. Эйзен-
штэйна. Пачатак а 9-х гадз. гадз. увеч.
Білеты сяр. класу 10 к., сяр. саюзу
15 кап. У выпадку дрэннага паўвора
кіно пераасціцца у Дом—Пачатак у 8 і
10 гадз. увеч.

Папраўка

Загатоўчыя цэны, апублікаваныя ў
№ 179 "Звязды" ад 4 жніўня, з'яўля-
юцца памылковымі. Да зацьвярджэння іх
НКГАНДЛІ СССР яны не абавязковыя для
хлебзастагатаў. Пачаць яшчэ маюць
моц раей ўстаноўлены канвенцыйныя
загатоўчыя цэны.

Адказны рэдактар
Я. АСЬМОЎ

С. Е. Н. Б. Н. Я. У ТЭАТРАХ І КІНО

Менскі
Дзярж-
тэатр

Гастролі Маскоўскай Мастацкай оперы
пад кіраваннем Г. М. КАШОЎСКАГА

Сёння, 8 жніўня. Для першага выхад арт. Маск. Базыш. тэатру
В. В. Осинова пры удзеле Е. Хорынай, Н. Карскавай, Т. Троіцкай,
З. Бенгард, С. Дурдукоўскага, В. Шарашыдзе, В. Сакалоўскага, К. Карэніна

БОРИС ГОДУНОВ у 7 абразох
муз. Мусоргскага.

АНОНС 9-га жніўня—ТРАВНАТА

Летні сад
кіно «Культура»
Савецкая, 71

КІНО
«Інтэрна-
цыянал»

КІНО
«Чырвоная
Зорка»

КІНО
«ПРАПЕ-
ТАРЫ»

АД АЎТОРКА, 7 жніўня, новы трук-прыгоднік баявін
„САРВІ-ГАЛАВА“
кіно-роман у 3-х сэр'ях
1-ая сэр'я «СРЭБНЫ ШАЛІК» у 11 част.
у галоўн. ролях ЧАРЛЬЗ ХЕТЧЫСОН і ЛЮСІ ФОКС

АД панядзелка, 6 жніўня
новы замежны
фільм **„Абуджэнне жанчыны“**
(ПРОБУЖДЕНИЕ ЖЕНЩИНЫ) драма у 7 частках.

АД аўторка, 14 жніўня, новая амерыканская пастаноўка
Дзьве фільмы ў адзін осяно
1) **„Каміла“** драма ў 6 ч. 2) **„Сямейнае шчасце“**
амерык. камедыя ў 6 част.
Каса адчынена ад 6 г. Пач. 1-га сеансу а 7 гадз. 30 мін.

ЗУБНАЯ
ПАСТА

КМОДОНТ

АКО

А. БОРАЧ, І. МОД, А. ПАВІД
Дален Пасмайт

МОСКВА, 1935, 1-е выд. 10-е
ОТД. 10

ДА 25-ГОДЗЬДЗЯ ІІ-ГА З'ЕЗДУ ПАРТЫ „Вывучайце гісторыю ўсеКП(б)“

Кожны партыец, камсамолец, перадавік рабочы, селянін, служачы, інтэлігент па-
вінен ведаць і вывучаць галоўныя моманты ў гісторыі ўсеКП(б)—пэрыяд «Иск-
ры», роля У. І. Леніна ў справе складання партыі, барацьба з дробна-буржу-
азнымі партыямі (меншавікі, эс-эры) і пlyingмі ўнутры ўсеКП(б) (трацізм і інш.),
ва ўпартых сутычках з якімі вырас і ўзмацнеў бальшавізм.

Сьпіс кніг, якія рэкамендуецца Агітпропам ЦК ўсеКП(б) і ЦК КП(б)Б

Навінка

1. ЛЕПЯШЫНСКІ.—Ля вы-
токаў бальшавізму. На бел-
мове. Цана—15 кап.
2. Истпарт.—Как рождалась пар-
тия большевиков. На русск. яз.
Цана 2 руб. 75 кап.
3. ЛЕНИН И СТАРАЯ
«ИСКРА». На русском яз.
Цана 40 к.
4. ПАПОЎ.—Нарысы гісторыі
ўсеКП(б). На бел. і расійск. мо-
ве. Ц. 1 р. 40 к. і 1 р. 25 к.
5. ЛЯДОВ.—Как начала скла-
дываться РКП(б). На русск. яз.
Цана 1 р. 60 к.
6. «ВПЕРЕД» и «ПРОЛЕТАРИЙ»
в 6 книгах. На русск. языке.
Цана 4 р.
7. Техника большевистского под-
полья. На русском языке. Ца-
на 2 р. 25 к.

Навінка

8. АГУРСКИЙ. Революцион-
ное движение в Белоруссии
(1863-1917 гг.). На русск. яз.
Цана 3 р.
9. АГУРСКИЙ.—Еврейский ра-
бочий в коммунист. движении
(1917-1921 гг.). На русском и
еврейск. языках. Ц. 1 р. 20 к.
10. АГУРСКИЙ. 1905 г. у Бе-
ларусі. На бел., расійск. і дур-
мове. Цана 70 к.
11. Жандарское дело 1905 г.
в Белоруссии. На русск. яз.
Цана 2 руб.
12. ГОРЬКИЙ. Мать. На русск.
яз. Роман. Цена 1 р. 25 к.
13. БИБИК. К широкой доро-
ге. Роман. На русск. яз. Цена
2 р. 25 к.

Усе пералічаныя кнігі маюцца ў г. Менску ў Цэнтральнай кнігарні Белдзяржвыдавецтва, рог Ленін-
скай і Савецкай вул., і магазінах акруговых і раённых аддзяленняў БДВ.
На працягу жніўня м-ца Белдзяржвыдавецтвам на ўсе свае выданні да 25-годзьдзя з'езду партыі
прадастаўляецца 25 проц. окідна. БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА.

ПРАДАЎЖАЕЦЦА ПАДПІСКА НА ГАЗЕТУ „ЗВ'ЯЗДА“ (ОРГАН ЦК КП(б)Б) на ЖНІВЕНЬ І ДА КАНЦА ГОДУ

— Подпісчыкі даатрымліваюць усе нумары з 1 жніўня.
Падпіска прымаецца ў гал. канторы (Савецкая, 63, 3-ці паверх, тэл. 7-81) штодзённа ад 9—5 гадз. дня.

Да ведама падпісчыкаў „Звязды“

З об'яўленнем нумарам газет
„Звязда“ мясцовым і іншагароднім
падпісчыкам раз-
олана ЧАСОПІСЬ
№ 32 (280)

Падпісчыкаў газет „Звязда“ з дадаткам часопісі „ОГОНЕК“
якія не атрымалі часопісі, просьба безадкладна аб гэтым
паведаміць: мясцовых падпісчыкаў—у галоўную кантору газет
„Звязда“ (Менск, Савецкая, 63), а іншагародніх—непосрэдна ў
паштовую аддзяленні.

ОГОНЕК

Да ўвагі падпісчыкаў „ЗВ'ЯЗДЫ“

АД'ЯДЖАЮЧЫ ў ВОДПУСК,

у дом адпачынку ці на курорт, не забудзьцеся паведа-
міць у кантору газет „ЗВ'ЯЗДА“ (тэлеф. 7-81)

ВАШ НОВЫ АДРАС.

Вам будзе высялацца газета „ЗВ'ЯЗДА“ па месцы зна-
ходжаньня ў водпуску БЯЗ УСЯКАЙ ДАПЛАТЫ.

НОВЫЙ
ОБЩЕДОСТУПНЫЙ
САМОУЧИТЕЛЬ
КРОЙКИ И ШИТЬЯ
ЖЕНСКИХ верхних вещей, платьев
и белья,
ДЕТСКИХ вещей и мужского белья.
Самоучитель изложен общедоступным
языком, дает возможность легко изу-
чить портняжное ремесло. В книге
также имеются ОТДЕЛЫ муляжей (со-
ставл. выкроен напольной), по ПОЧИН-
КЕ и ПЕРЕЛИЦОВКЕ вещей. В книге
свыше 300 пояснительных рисунков и
чертежей выкроек.
Цена 3 руб.,
о пересылке 3 руб. 35 коп.
При высылке денег вперед
пересылка бесплатна.

НОВАЯ КНИГА
САМОУЧИТЕЛЬ
кройки МУЖСКОГО ПЛАТЬЯ
с 73 рисунками и чертежами. Цена 1 р.
80 к., о перес. 2 р.
НОВИКА

ДОМАШНИЙ
ЭЛЕКТРОТЕХНИК
САМОУЧКА

Устройство домашнего освещения, элек-
тров, сигнализации, телефонов. изгото-
вление гальванических элементов, акку-
муляторов, трансформаторов, выпря-
мителей. Радиоприемные установки; де-
текторные лампы, с антенной и без
антенны. Электрооборудование клубов и
люб-чителей, установка проекционных
фонарей и кино-аппаратов, электро-
оборудование клубных олен и проч. с
138 рис. и пояснительн. чертежами.
Цена 2 р. 75 к. с пересылкой. Книжн.
склад „КНИГОВЕД“ Москва, 19, улица
Горького, № 22-100.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакументы лічыць несапраўднымі:

- Членск. кніжка саюзу медсанпрацы
№ 1248, лекавая кніжка Менстра-
хасы, асабов. пасведч., выд. 3-й амбу-
латорый, на імя Зыгліна Ф. І. 3011-3013
- Чырвоная кніжка Боганыміцава
Я. А., выд. Менважкаматам. 3014
- Пашпарт Савельевай М. Т., выд. Мен-
скай міліцыі. 3015
- Членскі білет № 7976 Махліса А. Е.,
выд. саюзам саўгандальслужачых. 3016
- Нааперац. кніжка Фантусі І. А.; выд.
МЦРК. 3017
- Членск. кніжка саюзу харчавікоў Сьпе-
фановіца Г. І. 3018
- Членскі білет № 3495, пасведчаньне
аб сканчэньні курсу краязнаўства
на імя Дамброўскай—Юхновіч М. Я. 3019-3020
- Нааперац. кніжка Ждановіч Л. Л., выд.
МЦРК. 3021
- Нааперац. кніжка Чартоў Г. Г., выд.
МЦРК. 3022

Кошт публікацыі
аб згубе
дакументу 50 к.